

การศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ณัฐ ใจคำปัน

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
พฤษภาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.ประจวบ แหลมหลัก)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ประจวบ แผลมหลัก อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำแนะนำถึงประเด็นต่าง ๆ ในการศึกษาและชี้แนวทางในการแก้ปัญหาการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม อันเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา รวมทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ ผู้ศึกษามีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ต้องขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์วจนะ เขมะวิชานูรัตน์ นายแพทย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ คุณพรทิพย์ ธรรมวงศ์ พยาบาลวิชาชีพ ผู้อำนวยการ (APN) โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ คุณอัญชลี ดำรงไชย พยาบาลวิชาชีพ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ และคุณวิศรดา ใจคำปัน พยาบาลวิชาชีพ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามของการวิจัยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ และนักเรียนในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ณัฐ ใจคำปัน

ชื่อเรื่อง	การศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ณัฐ ใจคำปัน
ที่ปรึกษา	ดร.ประจวบ แผลมหลัก
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555
คำสำคัญ	การทำนายปัจจัย ความตั้งใจของการดื่มแอลกอฮอล์

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์และสร้างสมการทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขต ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบปัจจัยที่ใช้ในการทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนด้วยสถิติเชิงอนุมาน คือ สหสัมพันธ์ความถดถอย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนโดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ตามลำดับ และสมการทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์มีดังนี้

ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ = $4.55 + -0.38$ (ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) + -0.27 (ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์) ซึ่งหมายถึงความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง -0.38 คะแนน และทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น 1 คะแนนจะทำให้คะแนนความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง -0.27 คะแนน

Title THE STUDY OF FACTORS PREDICTING DRINKING ALCOHOL INTENTION OF SECONDARY EDUCATION STUDENTS IN SANSAILUANG SUB DISTRICT SANSAI DISTRICT CHIANGMAI PROVINCE

Author Nutt Jaikumphan

Advisor Dr.Prachuab Lamluk

Academic Paper Independent Study M.P.H, University of Phayao, 2012

Keywords Factors prediction, Alcohol drinking intention

ABSTRACT

This aims of this descriptive research were to determine factors predicting drinking alcohol attention and derive equation of drinking alcohol attention of Sansailuang secondary school student in Sansai district, Chiang mai province. The 140 samples were collected by stratified random sampling technique. Data was collected by using questionnaire and analyzed by using descriptive statistics; percentage, mean and standard deviation and inferential statistics; liner regression. The result revealed that factors predicting secondary student alcohol drinking were normative beliefs to drinking alcohol and attitude to drinking alcohol. The drinking alcohol attention equation was

Intention to drinking alcohol = $4.55 + -0.38$ (normative beliefs to drinking alcohol) + -0.27 (attitude to drinking alcohol) The relationship might be described as changing of one score normative beliefs to drinking alcohol would reduce drinking alcohol attention score = -0.38 and one score of attitude to drinking alcohol increased would reduce drinking alcohol attention score = -0.27

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ความรู้เรื่องแอลกอฮอล์	5
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action).....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
กรอบแนวคิด	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	38
ปัจจัยทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.....	39
ปัจจัยทางจิตวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.....	40
ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.....	46
สมการวิเคราะห์ความถดถอยของปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา กับความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.....	47
5 บทสรุป	51
สรุปผลการวิจัย	51
อภิปรายผลการวิจัย.....	54
ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก	61
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	62
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	63
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	71

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	34
2	แสดงจำนวน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของแบบสอบถาม	37
3	แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของนักเรียนจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	39
4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเชื่อเกี่ยวกับ ผลของการดื่มแอลกอฮอล์	40
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการประเมินค่าผลของ ความตั้งใจการดื่มแอลกอฮอล์	42
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่ม อ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	43
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการวัดแรงจูงใจที่จะ คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	44
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการวัดทัศนคติ ต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	45
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการวัดความตั้งใจ เชิงพฤติกรรมในการดื่มแอลกอฮอล์	46
10	แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยทำนายความตั้งใจ ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	48
11	แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยทำนายความตั้งใจ ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	49

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 โครงสร้างปัจจัยทำนายความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคล	20
2 กรอบแนวคิดในการศึกษาประยุกต์จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action).....	32

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยเพราะทำให้เกิดผลเสียทั้งต่อสุขภาพ สูญเสียทางเศรษฐกิจ และเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคมอื่น ๆ สำหรับผลเสียต่อสุขภาพนั้น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความเกี่ยวข้องกับการเกิดโรคและการบาดเจ็บกว่า 60 ชนิด โดยในปี 2547 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตของคนไทยถึง 26,000 คน นับเป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพลำดับหนึ่งในกลุ่มผู้ชาย และเป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพลำดับที่สองของคนทั้งประเทศ สำหรับการสูญเสียทางเศรษฐกิจนั้น มูลค่าความเสียหายต่อประเทศจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในปี 2549 มีมูลค่า 1.507 แสนล้านบาท (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2554) นอกจากนี้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นสาเหตุของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเกิดปัญหาในครอบครัว การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาในการทำงาน ปัญหาความรุนแรงอาชญากรรม ผลกระทบด้านปัญหาทางเพศ การดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์อย่างมากกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ส่งผลให้เกิดการติดเชื้อ HIV และเกิดโรค AIDS ตามมา (บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2549) และการนำไปสู่การกระทำผิดในกลุ่มวัยรุ่น (เทพินทร์ พัชรานุรักษ์, 2541)

เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกลุ่มอายุพบว่าสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นวัยแห่งความตึกคะนองและที่สำคัญจะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศในอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากพบว่าสังคมไทยมีนักดื่มหน้าใหม่ที่อยู่ในกลุ่มเด็กและเยาวชน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องใน 1 ปีประมาณ 260,000 ราย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2553) โดยเฉพาะภาคเหนือพบว่าประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป มีความชุกของนักดื่ม สัดส่วนของผู้ดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี และสัดส่วนของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับชี่ยานพาหนะสูงสุด หรือแม้แต่นักเรียนโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในเขตรับผิดชอบบริการของหน่วยงานต้นสังกัดของข้าพเจ้าก็พบว่ามีความชุกของนักดื่มสูงเช่นกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในภาคเหนือเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข ซึ่งการแก้ปัญหาผู้ที่มีส่วนในการแก้ปัญหาจะต้องเข้าใจ

ธรรมชาติของการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะความการเข้าใจต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

ในการศึกษาพฤติกรรมของคนนั้น ฟิชบายน์ และเฮลเซน (Fishbein and Ajzen, 1980) ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ว่าพฤติกรรมจะเป็นผลมาจากความเชื่อ ทศนคติและความตั้งใจ การที่จะตัดสินใจในการกระทำใดใดขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการทำพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการทำความเข้าใจวัยรุ่นในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีผู้เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มากนัก ด้วยเหตุจึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษาประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชบายน์ และเฮลเซน เป็นแนวทางในการศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการการแก้ปัญหาการการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตรับผิดชอบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสร้างสมการทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตวิทยามีอำนาจในการทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ทำกรวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา พ.ศ. 2554 จำนวนทั้งสิ้น 213 คน

ตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น รายได้ต่อเดือนของนักเรียน และปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ การประเมินค่าผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ทศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวแปรตาม คือ ความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ระยะเวลาที่ศึกษา

ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2554-กุมภาพันธ์ 2555

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ซึ่งความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ผู้ศึกษาจึงนำแนวคิดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ที่กล่าวว่า “การกระทำพฤติกรรมใด ๆ ของบุคคลต้องมีความตั้งใจนำมาก่อนและความตั้งใจในการทำพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการกระทำพฤติกรรม” (Fishbein and Ajzen, 1975; Ajzen and Fishbein, 1980) ดังนั้นการนิยามความหมายของความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับทศนคติตามเจ้าของทฤษฎีคือ ฟิชบายน์ และเฮลเซน (Fishbein and Ajzen, 1975) ว่าหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งอาจเป็นไปได้ในทางทิศทางลบหรือบวกก็ได้ หากนักเรียนมีทศนคติในทางบวกพฤติกรรมที่แสดงออกก็มีแนวโน้มที่จะดื่มหรือมีความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ถ้ามีทศนคติไปในทิศทางลบแล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีแนวโน้มว่าจะไม่ดื่มหรือไม่มีความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมาย และการแปลความหมายให้ตรงกัน การวิจัยครั้งนี้จึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้คือ

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ที่ได้มาจากการหมักและการกลั่น ซึ่งสามารถดื่มกินได้

ความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในการดื่มแอลกอฮอล์ โดยพฤติกรรมดังกล่าวได้แก่ การตั้งใจที่จะดื่ม

แอลกอฮอล์ การสนับสนุนเพื่อนสนิทหรือบุคคลใกล้ชิดให้ดื่มแอลกอฮอล์ การชักจูงโน้มน้าวเพื่อนสนิทหรือบุคคลใกล้ชิดให้เห็นด้วยกับการดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยทางสังคม หมายถึง สิ่งที่เป็นสาเหตุในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น รายได้ต่อเดือนของนักเรียน

ปัจจัยทางจิตวิทยา หมายถึง สิ่งที่เป็นสาเหตุในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดจากความคิด ความเชื่อ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การประเมินค่าผลของความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ทศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ภาวะทางความคิดของบุคคลที่เห็นว่าพฤติกรรมในการดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่าง ๆ ตามมา

การประเมินค่าผลของความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การประเมินของบุคคลในทางบวกหรือลบเกี่ยวกับผลของความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์

ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ความเชื่อที่ว่ากลุ่มอ้างอิงหนึ่ง ๆ ประสงค์จะให้บุคคลนั้นดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าตนเองต้องการทำตามที่กลุ่มอ้างอิงแต่ละกลุ่มต้องการให้ตนทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด

ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การประเมินในแง่บวกหรือลบต่อการแสดงพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ เป็นความรู้สึกโดยรวมของบุคคลที่เป็นทางบวก-ลบหรือเห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ได้สมการที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มหรือไม่ดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และช่วยให้เข้าถึงปัจจัยที่อยู่เบื้องหลังเจตนาในการแสดงพฤติกรรมนั้น

2. นำผลการวิจัยครั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักเรียนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ใช้ในการทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง จังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา ทบทวนวรรณกรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและวิธีดำเนินการวิจัย แล้วแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. ความรู้เรื่องแอลกอฮอล์
2. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิด

ความรู้เรื่องแอลกอฮอล์

เนื่องจากแอลกอฮอล์เป็นเนื้อหาหลักของการศึกษา ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาความรู้เรื่องแอลกอฮอล์เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เหล้า หมายถึง ของเหลวที่สามารถดื่มกินได้ มีส่วนประกอบของแอลกอฮอล์เมื่อดื่มกินแล้วทำให้เกิดความมึนเมา ซึ่งความมึนเอนี้ขึ้นกับปริมาณและความแรงของแอลกอฮอล์ที่เป็นส่วนประกอบของเหล้า (อำนาจ พิรุณสาร, 2537)

สุรา หมายถึงความรวมถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา (พระราชบัญญัติสุรา, 2493)

สุราแช่ หมายถึงความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่นและให้หมายความรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรีด้วย (พระราชบัญญัติสุรา, 2493)

สุรากลั่น หมายถึงความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้วและให้หมายความรวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่าสิบห้าดีกรีด้วย (พระราชบัญญัติสุรา, 2493)

เชื้อสุรา หมายถึงความว่า แป้งเชื้อสุรา แป้งข้าวหมกหรือเชื้อใด ๆ ซึ่งเมื่อหมักกับวัตถุหรือของเหลวอื่นแล้วสามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ใช้ทำสุราได้ (พระราชบัญญัติสุรา, 2493)

สุรา หมายถึง เหล้าหรือน้ำเมาที่กลั่นแล้ว สุราทำมาจากพืชหรือผลไม้ที่มีแป้งหรือน้ำตาลโดยใช้การหมัก (สุพัฒน์ ธีรเวชเจริญชัย, 2541)

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, 2551)

จากความหมายสุรา จึงสรุปได้ว่า สุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ที่ได้มาจากการหมักและการกลั่น ซึ่งสามารถดื่มกินได้ ได้แก่ เหล้า เบียร์ สุราขาว เหล้าปั่น สุราพื้นบ้านเช่น สาโท สบาย ไวน์ เหล้ายาดอง เหล้าชาผสมน้ำแดง และเมื่อดื่มเข้าไปแล้วอาจก่อให้เกิดอาการมึนเมา

2. ประเภทเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ แบ่งตามการกระบวนการผลิตออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ (เทพินทร์ พิชชานุกรักษ์, 2541) ได้ดังนี้

2.1 สุราประเภทที่กลั่นแล้ว (Distilled Liquors) คือ สุราที่เกิดจากการเอาน้ำสำ (แป้งหรือน้ำตาลหมักด้วยยีสต์จนเกิดมีแอลกอฮอล์) มากลั่น อาจจะทำตามด้วยการเติมสี บรรจุกลั่น แต่งรสด้วยสารปรุงแต่งอื่น ๆ ลงไป เพื่อให้ถูกใจผู้ดื่ม สุรากลั่นของไทยส่วนมากที่มีจำหน่าย คือ สุราขาว (เหล้าโรงงาน) สุราผสม สุราผสมพิเศษ (เหล้าเหลือง) สุราไทยนิยมใช้สารปรุงแต่ง เช่น น้ำเชื้อ (Essence or Flavos) น้ำยาสกัด (Extract) สี ผสมลงไปด้วย สำหรับสุราต่างประเทศ เช่น บรั่นดี วิสกี้

2.2 สุราหมัก (Fermented Liquors) หรือสุราแช่ คือ สุราที่ได้จากการหมักสำ ทำให้เกิดเป็นน้ำเมาแต่ไม่มีการกลั่น มักจะหมักสำจากเมล็ดธัญพืช แป้งจากพืช ผลไม้ และน้ำตาลจากพืช เช่น เบียร์กระแช่ น้ำชาวน้ำตาลเมา สาโท อู เป็นต้น สุราไม่กลั่นของไทยที่มีจำหน่ายส่วนใหญ่คือ เบียร์ ไวน์ โดยเบียร์ไทยจะมีปริมาณแอลกอฮอล์สูงและแรงกว่าเบียร์ต่างประเทศ ส่วนน้ำชาวน้ำตาลเมา อู สาโท ชาวน้ำบ้านมักจะทำเอง ซึ่งเมื่อก่อนจะผิดกฎหมาย แต่ปัจจุบันรัฐบาลได้สนับสนุนให้เป็นหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ชุมชนสามารถผลิตจำหน่ายได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

อย่างไรก็ตามเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งสองประเภทที่คนไทยบริโภคมีหลายชนิด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เหล้าบรั่นดี (Brandy) เป็นสุราที่มีรสเยี่ยมมากที่สุด มีราคาแพงเนื่องจากเป็นเหล้าที่กลั่นมาจากองุ่น มีกรรมวิธีการผลิตและขั้นตอนการบ่มที่ใช้เวลานาน เพื่อให้มีคุณภาพดีแล้วปรุงแต่งตามกรรมวิธีให้มี สี กลิ่น รส และแรงแอลกอฮอล์ตามต้องการ เหล้าบรั่นดีในไทย

มีทั้งนำเข้ามาจากต่างประเทศและผลิตขึ้นเองในประเทศ บรันดีที่ขายตามท้องตลาดทั่ว ๆ ไป แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1 บรันดีพื้นเมือง (Domestic Brandy) คือ บรันดีที่ผลิตจากองุ่น แล้วนำมา กลั่นเป็นบรันดีอีกที เช่น Regency Brandy, Germany Brandy

1.2 บรันดีมาตรฐาน (Regular Brandy) ส่วนใหญ่เป็นบรันดีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

1.3 บรันดีเกรดสูง (Premium Brandy) เป็นบรันดีราคาแพงที่เก็บบ่มเอาไว้ในถัง ไม้โอ๊ก นาน โดยระบุคุณภาพเป็นตัวอักษรย่อ หรือชื่อพิเศษ เช่น คอนยัค (Cognac) อาร์มายัค (Armagnac)

2. เหล้าเหล้าบรันดีผลไม้ (Fruit Brandy) บรันดีผลไม้ คือ บรันดีที่ทำจากผลไม้อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ผลองุ่น ซึ่งจะให้กลิ่นรสแตกต่างกันไป แบ่งเป็น 2 ชนิด

2.1 บรันดีผลไม้สีขาว (White Fruit Brandy) ผลิตจากการกลั่นผลไม้ โดยไม่ต้อง บ่มในถังไม้ จะได้กลิ่นหอม และรสของผลไม้ นั้น ๆ นิยมแช่ให้เย็นแล้วดื่มโดยไม่ต้องผสม หรือนำไปผสมในค็อกเทลต่าง ๆ

2.2 บรันดีผลไม้ที่มีสี (Colour Fruit Brandy) ผลิตจากการกลั่นผลไม้แล้วนำไป เก็บบ่มในถังไม้โอ๊ก ผลไม้ที่นำมากลั่น เช่น แอปเปิ้ล เชอร์รี่ พลัม แพร์ ราสเบอร์รี่

3. วิสกี้ (Whisky) เป็นสุรากลั่นที่ทำมาจากข้าว ไม่ว่าจะเป็นข้าวบาเลย์ ข้าวไรย์ ข้าวโอ๊ต ข้าวโพด หรือข้าวเหนียว แต่วิสกี้ที่มีคุณภาพจะต้องทำมาจากข้าวบาเลย์ โดยนำมาหมักกลั่นแล้ว เก็บบ่มในถังไม้โอ๊ก

4. เหล้ารัม (Rum) เป็นสุราที่กลั่นมาจากน้ำอ้อย กากน้ำตาลและน้ำเชื่อม อาจจะมีการผสมผิวส้มและผลไม้อื่นในเหล้ารัมเพื่อให้มีรสชาติใกล้เคียงกับไวน์ ในประเทศไทยมีการ ผลิตเหล้ารัมผสมเครื่องยาจีนหรือยาไทยอีกด้วย รัมแบ่งเป็น 3 ชนิดด้วยกัน ดังนี้

4.1 รัมสีขาว (White Rum) เป็นรัมสีใส บางชนิดไม่ต้องเก็บบ่ม บางชนิดต้องเก็บ บ่มในถังไม้เพื่อให้กลิ่นรสดีขึ้น บางครั้งเรียกว่า Silver Rum เหมาะสำหรับนำไปผสมค็อกเทล ที่ไม่ต้องการให้เปลี่ยนสี

4.2 รัมสีทอง (Gold Rum) เป็นรัมที่มีสีเหลืองใส ได้จากการเก็บบ่มไว้ในถังไม้เพื่อให้ เกิดสี หรือผสมสี กลิ่นรสชาติด้วยคาราเมล (Caramel) ที่ได้จากการเคี่ยวน้ำตาล เป็นสีเหลืองทอง เพื่อให้ได้เหล้ารัมที่มีกลิ่น สี รสชาติมากขึ้นกว่าเดิม

4.3 รัมสีดำ (Dark Rum) เป็นรัมที่สีเกือบดำ ได้จากการเก็บบ่มไว้ในถังไม้ เพื่อให้ เกิดสี และผสมกับคาราเมลที่ได้จากการเคี่ยวน้ำตาลจนเป็นสีดำเกือบไหม้ จะได้กลิ่นและรสชาติ มากขึ้นเหล้ารัมนิยมนำไปผสมกับค็อกเทลมาก ที่รู้จักกันมา คือ Rum Coke หรือ Cuba Libre

นอกจากนี้ยังนำไปผสมกับเครื่องดื่มชนิดอื่น ๆ เช่น น้ำผลไม้ โดยเฉพาะที่เรียกว่า Punch จะเป็นเครื่องดื่มที่เข้ากันได้ดีมากกว่ารัม เหล้ารัมจำหน่ายจะมีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ 40 ดีกรี แต่มีหลายชนิดผลิตให้มีปริมาณสูงมากถึง 75.5 ดีกรี

5. เหล้าคอกเทล คือ การนำเหล้าหลาย ๆ ชนิดมาผสมกันตามสูตรแล้วแต่รสนิยมของผู้ดื่ม

6. วอดก้า (Vodka) เป็นสุราที่มีลักษณะคล้ายวิสกี้ แต่มีดีกรีของแอลกอฮอล์สูงมากกว่า วอดก้า ทำมาจากข้าวสาลี ปัจจุบันเป็นเหล้าที่ได้รับความนิยม โดยใช้ผสมคอกเทลสูตรต่าง ๆ เครื่องดื่มวอดก้าที่รู้จักกันดี คือ Screw Driver, Bloody Mary, Vodka Matini, Saltry Dog's เป็นต้น ส่วนเหล้าวอดก้าที่รู้จักกันดีในประเทศไทย คือ Borzoi, Smirnoff, Stolighinaya

7. เหล้าตากีลา (Tequila) ตากีลาเป็นเหล้ากลั่นแรง หมักจากพืชที่เรียกว่า Mezcal ผลิตในประเทศเม็กซิโก ซึ่งปกติ ตากีลา จะมีสีขาว แต่บางชนิดจะมีสีเหลืองทองจากการบ่มในถังไม้ ปกติชาวเมืองเม็กซิโกนิยมดื่มเหล้าตากีลาโดยไม่ผสมหากแต่ก่อนดื่มจะหยิบมะนาวใส่ปากแล้วบิเปลือกตามจึงยกเหล้าขึ้นดื่มเพื่อให้มีรสชาติที่ดีขึ้น ปัจจุบันนิยมนำตากีลามาทำเป็นเครื่องดื่มผสม เช่น tequila sunrise, Margarita เป็นต้น เหล้าตากีลาที่รู้จักกันดีในประเทศไทย เช่น El-Toro, Cuervo and Sauza

8. เหล้าขาว เป็นเหล้าที่กลั่นมาจากข้าว น้ำตาล หรือกากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบโดย สุราที่กลั่นออกมาได้ จะปราศจากเครื่องย้อมหรือสิ่งปรุงแต่งแต่อย่างใด คนในชนบทและผู้มีรายได้น้อยนิยมดื่มเหล้าขาวกันมาก

9. แชมเปญ เป็นเหล้าหมักที่ทำจากองุ่นโดยไม่ผ่านกระบวนการกลั่นมีลักษณะพิเศษคือ เป็นสุราองุ่นที่มีฟองคือ มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เจือปนอยู่คล้าย ๆ เบียร์ กระบวนการผลิตและขั้นตอนในการเก็บรักษาทำให้แชมเปญมีราคาแพง

10. ไวน์ (Wine) เป็นเหล้าผลไม้หมักที่เก่าที่สุดในโลก วัตถุดิบที่ใช้ในการทำไวน์ คือ องุ่น ไวน์ต่างจากแชมเปญที่ไม่มีฟอง และกรรมวิธีการผลิตจะไม่ซับซ้อนเท่าแชมเปญ สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

10.1 Table Wine หรือ Still Wine คือ ไวน์ที่หมักจากองุ่น โดยไม่ต้องเพิ่มเติมสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป ไม่มีแก๊ส มีปริมาณแอลกอฮอล์ 10-13 ดีกรี นิยมดื่มในทุกโอกาส แต่ส่วนใหญ่ดื่มเพื่อเจริญอาหารและชูรสชาติ มี 3 สี

10.1.1 ไวน์แดง (Red Wine) จะมีตั้งแต่สีอ่อน ถึงแดงเข้ม ขึ้นอยู่กับชนิดขององุ่นที่นำมาหมักและระยะเวลาในการหมัก ส่วนใหญ่ไวน์แดงจะมีรสฝาด และให้รสหวานน้อยมาก เรียกว่า Dry นิยมดื่มโดยไม่แช่เย็น

10.1.2 ไวน์ขาว (White Wine) จะมีตั้งแต่สีเหลืองซีดจนถึงสีเหลืองทอง ลักษณะโดยทั่วไปจะมีรสอ่อน กลิ่นน้อย ความหวานมีตั้งแต่หวานน้อยจนถึงหวานมาก ไม่มีรสฝาด นิยมดื่มโดยไม่แช่เย็น

10.1.3 ไวน์สีชมพู (Rose Wine) จะมีตั้งแต่สีชมพูอ่อนถึงเกือบแดง ไวน์สีชมพูจะมีลักษณะระหว่างไวน์ขาวกับไวน์แดง คือ มีรสฝาดเล็กน้อยและมีรสเปรี้ยวอมหวาน จึงเป็นที่นิยม ดื่มง่าย นิยมแช่เย็นก่อนดื่ม

10.2 Sparkling Wine คือ ไวน์ที่มีแก๊ส จึงทำให้มีรสซ่า มีทั้งสีขาว ชมพู และแดง Sparkling Wine ใช้กรรมวิธีหมักไวน์ซ้ำเป็นครั้งที่สองภายในขวด และเก็บรักษาแก๊สนี้ไว้ จึงทำให้เกิดรสซ่าเป็นที่นิยมกันมาก จึงมีการจดลิขสิทธิ์ไว้ในชื่อ “champagne” ของฝรั่งเศส ส่วนไวน์ที่ผลิตด้วยกรรมวิธีคล้ายคลึงกันจะใช้คำว่า Sparkling Wine แซมเปญที่นิยมดื่มเพื่อแสดงความยินดีต่อกันเสิร์ฟโดยแช่เย็นจัด

10.3 Fortified Wine คือ ไวน์ที่เพิ่มแอลกอฮอล์ให้สูงประมาณ 18 – 19 ดีกรี จะมีกลิ่นรส และแอลกอฮอล์มากกว่าไวน์ธรรมดา แช่เย็นเพียงเล็กน้อยก่อนดื่ม

11. เบียร์ (Beer) เป็นสุราที่มีปริมาณการบริโภคสูงที่สุด เบียร์ ทำมาจากข้าวบาเลย์หมัก อบและบดต้มให้สุกแล้วใส่ถัง เมื่อหมักได้ที่แล้วจึงใส่ดอกฮอป เพื่อให้มีรสขม จากนั้นจึงใส่ยีสต์

12. น้ำตาลเมา/กระแช่ เป็นสุราที่ทำจากการหมักแช่ของน้ำตาลสดจากต้นมะพร้าวหรือตาล

13. อุ เป็นสุราแช่ที่ทำขึ้นจากการหมักแช่ของข้าวเหนียวกลัอง เป็นแป้งเชื้อสุราทิ้งไว้จนเกิดมีแรงแอลกอฮอล์ขึ้นแล้วใช้ดื่มกินเช่นเดียวกับน้ำสุรา เหล้าอุนี้ภาคอีสานเรียกว่า สาโท

3. ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย

3.1 การเผาผลาญ (Metabolism) และการขับแอลกอฮอล์ การเผาผลาญและการขับแอลกอฮอล์ออกจากร่างกาย พบว่า แอลกอฮอล์ร้อยละ 90 ถูกส่งไปที่ตับเพื่อเผาผลาญ (Oxidation) แอลกอฮอล์ถูกย่อยสลายเป็นหลักที่ตับด้วยเอนไซม์ Alcohol dehydrogenase (ADH) ให้เปลี่ยนเป็น Aldehyde และ Aldehyde ก็จะถูกเปลี่ยนไปเป็น Acetate โดย Acetaldehyde dehydrogenase (ALDH) พบว่าบางเชื้อชาติมีเอนไซม์นี้แตกต่างกัน โดยทั่วไปในผู้หญิงมีการย่อยของแอลกอฮอล์โดย Acetaldehyde dehydrogenase ที่เยื่อบุกระเพาะอาหารน้อยกว่าผู้ชาย ทำให้ระดับของแอลกอฮอล์สูงขึ้นได้เร็วกว่า เมื่อดื่มแอลกอฮอล์จึงทำให้ผู้หญิงเมาได้ง่ายกว่าผู้ชาย ส่วนแอลกอฮอล์อีกร้อยละ 10 จะถูกขับออกจากร่างกายทางลมหายใจโดยปอดและทางปัสสาวะโดยไต ผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำจะให้มีการสะสมของไลปิดและโปรตีนที่ตับเป็นจำนวนมาก

(Fatty liver) คือแอลกอฮอล์จะไปกระตุ้นเซลล์ตับสร้างไลปิดเพิ่มมากขึ้น และกระตุ้นให้มีการย้ายไลปิดจากเนื้อเยื่อต่าง ๆ มาสะสมที่ตับ นอกจากนี้ยังขัดขวางการปลดปล่อยโปรตีนจากเซลล์ตับทำให้เซลล์ตับมีโปรตีนมากผิดปกติหรืออาจนำไปสู่โรคตับอักเสบ (Alcoholic hepatitis) ถ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำและจำนวนมาก จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของตับลดลง และสูญเสียหน้าที่อย่างถาวรจนเกิดโรคตับแข็ง (Liver cirrhosis) และทำให้เสียชีวิตในที่สุด (สุรยุทธ์ บุญชัยพานิชวัฒนา และนันทนา ขาวลอบ, 2549)

3.2 ผลต่อสมองและระบบประสาท แอลกอฮอล์มีผลโดยตรงกับสมองและระบบประสาท การได้รับแอลกอฮอล์ในขนาดสูงจะมีฤทธิ์คล้ายกับยาสงบ อาการแสดงออกช่วงแรก เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว การเคลื่อนไหวมากเกินไป และการเพิ่มขึ้นของ Electrical excitability ของสมอง อาการเหล่านี้แสดงถึงการกระตุ้นของสมอง เนื่องจากสมองส่วนก้านสมองและ Reticular formation ถูกยับยั้งหน้าที่ ส่วนรีเฟล็กซ์ที่ไวเป็นผลจากการขาดการติดต่อชั่วคราวระหว่างเซลล์ประสาทมอเตอร์ในไขสันหลัง และศูนย์ประสาทยับยั้งในสมอง (สมศักดิ์ เทียมเก่า, 2549) สมองเป็นอวัยวะที่ได้รับผลกระทบจากแอลกอฮอล์มากที่สุด โดยแอลกอฮอล์ออกฤทธิ์ในการกดประสาทส่วนกลาง ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ต่อระบบประสาทส่วนกลางแปรผันโดยตรงกับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือด การออกฤทธิ์ค่อนข้างเร็วเนื่องจากสมองมีเลือดไปเลี้ยงมากและแอลกอฮอล์สามารถซึมผ่านแนวต้านระหว่างกระแสเลือดกับเซลล์สมอง (Blood brain barrier) ได้อย่างดีจะมีผลทั้งในระยะที่มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดและในระยะยาว

3.3 ผลต่อหัวใจและหลอดเลือด การดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกลิ้ามเนื้อหัวใจจากหลายกลไก ในผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากเป็นเวลานาน พบว่าทำให้การทำงานของหัวใจเสื่อมลงทั้งในช่วงคลายตัว (Left ventricular diastolic dysfunction) โดยอาจพบความผิดปกติได้จากการตรวจคลื่นเสียงสะท้อนหัวใจ (Echocardiogram) ได้ถึงร้อยละ 50 (Lazarevic, et al., 2000; ดิลก ภิกขโยทัย, 2549 อ้างอิงใน พรพิมล ยังสมบูรณ์, 2550 หน้า 26)

3.4 ผลต่อระบบทางเดินอาหาร แอลกอฮอล์ทำให้มีการหลั่งน้ำย่อย Hormone gastrin เพิ่มขึ้นทำให้มีความเป็นกรดมากขึ้นทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารได้ และจากการอักเสบจะทำให้เกิดการอุดตันของท่อน้ำดี ซึ่งทำให้การย่อยอาหารประเภทไขมันได้ไม่ดีทำให้เกิดอาการท้องอืดได้ ผลของแอลกอฮอล์ต่อระบบทางเดินอาหาร มีดังนี้

3.4.1 เยื่อบุกระเพาะอาหาร ความผิดปกติในระบบทางเดินอาหารที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ที่พบได้บ่อยคือ อาการคลื่นไส้อาเจียน แอลกอฮอล์มีโทษต่อเยื่อบุกระเพาะในความเข้มข้นต่ำ ๆ เช่น ในความเข้มข้นต่ำ ๆ ประมาณร้อยละ 10 จะทำให้มีการกระตุ้นน้ำย่อยของกระเพาะอาหาร และฮอร์โมนแกสตริน (Gastrin) ซึ่งเร่งการขับกรดเกลือจากที่ผนังและ

เอนไซม์เปปซินจาก Chief cell ให้ออกมามากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ ทำให้มีเลือดออกในกระเพาะได้

3.4.2 ลำไส้เล็ก แอลกอฮอล์มีผลทำให้เกิดการดูดซึมสารอาหารต่าง ๆ ที่ลำไส้เล็กลดลงสามารถทำให้เกิดการอักเสบของเยื่อบุลำไส้เล็กส่วนต้นจากการระคายเคืองของแอลกอฮอล์โดยตรง นอกจากนี้ยังทำให้ความดันของหลอดของท่อน้ำดีที่เปิดเข้าสู่ลำไส้ส่วนต้นสูงขึ้น ทำให้น้ำดีจากตับและน้ำย่อยจากตับอ่อนออกมาช่วยในการย่อยอาหารได้ลำบาก ทำให้เกิดอาการท้องอืดและทำให้การดูดซึมอาหารลดลง

3.4.3 ตับอ่อน ผลของแอลกอฮอล์การเกิดโรคตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน (Acute pancreatitis) แอลกอฮอล์เป็นสาเหตุถึงร้อยละ 40-50 ของผู้ป่วยเป็นตับอ่อนอักเสบเฉียบพลันและร้อยละ 70-80 ของผู้ป่วยเป็นตับอ่อนอักเสบเรื้อรัง ในภาวะปกติตับอ่อนมีกลไกป้องกันการย่อยตัวเองโดยผลิต Trypsinogen และเอนไซม์ Protease ต่าง ๆ ในรูป Proenzyme ก่อนที่จะเปลี่ยนไปในรูปที่ Active โดย Trypsin ซึ่งอยู่ในภาวะปกติ Trypsinogen จะเปลี่ยนเป็น Trypsin ในดูโอเดนิ่มโดย Enterokinase ดังนั้น เอนไซม์ Protease ต่าง ๆ จะถูกกระตุ้นให้ทำงานเมื่ออยู่ในดูโอเดนิ่ม แต่ในภาวะตับอ่อนอักเสบเฉียบพลันจากแอลกอฮอล์ จะเกิดมีการกระตุ้น Trypsinogen ให้เป็น Trypsin ภายในตับอ่อนลดลง Trypsin ที่เกิดขึ้นใน Acini จะกระตุ้น Proenzyme ต่าง ๆ ให้เป็นเอนไซม์ที่ Active ในตัวตับอ่อนเกิดการย่อยตัวตับอ่อนเอง มีการรั่วของเอนไซม์ต่าง ๆ เข้ากระแสเลือดเกิดการกระตุ้นเม็ดเลือดขาวให้หลั่ง Cytokine ต่าง ๆ ที่ร่างกายทำให้เกิดเป็นผลทั้งเฉพาะที่รอบตัวตับอ่อนและผลต่าง ๆ ที่ร่างกาย ลักษณะทางคลินิกของโรคตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน ผู้ป่วยจะมีอาการปวดท้องเฉียบพลันมีระดับ Amylase และ Lypase ในเลือดสูงขึ้น

3.4.4 ตับ เนื่องจากตับเป็นแหล่งสังคาป (Metabolism) ที่สำคัญของแอลกอฮอล์ ดังนั้นตับเป็นอวัยวะที่ได้รับพิษของแอลกอฮอล์มากกว่าอวัยวะอื่น ๆ ผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณสูงและเป็นระยะเวลานาน จะเกิดการผิดปกติของการเผาผลาญที่ตับ ทำให้ร่างกายผลิตน้ำตาลลดลง น้ำตาลในเลือดต่ำ ร่างกายมีกรดมากเพราะมีคีโตนสะสม (Ketoacidosis) เกิดการคั่งของไขมันในตับ (Fatty liver) ทำให้เป็นตับอักเสบเนื่องจากพิษสุรา (Alcoholic hepatitis) และตับแข็ง (Liver cirrhosis) ในที่สุด สำหรับผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณมากและดื่มติดต่อกันเป็นเวลานาน มีโอกาสเป็นโรคตับแข็ง ประมาณร้อยละ 10 ถ้าดื่มเป็นประจำและดื่มเป็นเวลานาน

3.4 ผลต่อระบบสืบพันธุ์ การดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ความรู้สึกทางเพศตื่นตัวหรือถูกเร้าได้ง่าย เพราะเมื่อระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงขึ้นจะทำให้ความยับยั้งจิตใจลดลง และรับรู้การถูกกระตุ้นทางเพศได้ง่ายขึ้น แต่ขณะเดียวกันระยะเวลาการแข็งตัวของอวัยวะเพศชายลดลงส่วนในเพศหญิงจะทำให้ถึงจุดสุดยอดช้าลง สำหรับในเพศชายที่ดื่มแอลกอฮอล์เป็น

ประจำจะมีผลให้ฮอร์โมนเพศชาย (Testosterone) ลดลง เป็นสาเหตุให้ลูกอ้วนทะโพอ กามตายด้าน จนอาจเป็นหมัน ฮอร์โมนเพศหญิง (Estrogen) เพิ่มขึ้นทำให้ขนในที่ต่าง ๆ ของร่างกายลดลง เต้านมโตขึ้นมีไขมันสะสมตามมา ร่างกายคล้ายผู้หญิง ส่วนในเพศหญิงที่ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำจะประสบปัญหาประจำเดือนผิดปกติ ความต้องการทางเพศลดลง และเป็นหมันได้ เช่นเดียวกับเพศชาย (ศรีสองงค์ แยมศิริ, 2546 อ้างอิงใน พรพิมล บัวสมบุญ, 2550)

3.5 ผลต่อระบบต่อต้านจุลชีพ แอลกอฮอล์ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบต่อต้านจุลชีพของร่างกายที่มีผลต่อเชื้อโรค ทำให้ร่างกายมีการติดเชื้อได้ง่ายขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทำให้การสร้าง Phagocyte ลดลง ทำให้ประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อภายในเซลล์ของนิวโทรฟิลเสื่อมลง เม็ดเลือดขาวออกมาจากไขกระดูกน้อยลง Lung macrophages ในปอดลดลง สารฆ่าเชื้อแบคทีเรียลดลง ระดับพลาสมาฮัยโดรคอร์ติโซนสูง ความหนืดของเลือดลดลง Ciliary cell ภายในหลอดลมทำงานน้อยลง ทำให้ผู้ดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะเป็นโรคปอดบวม หรือโรคติดเชื้ออื่น ๆ ได้ง่ายกว่าผู้ที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ (บุญเลิศ จุลเกียรติและอรพรรณ เมธาติลกกุล, 2545 อ้างอิงใน พรพิมล บัวสมบุญ, 2550)

3.6 ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ต่อจิตใจ การดื่มแอลกอฮอล์ยังมีผลกระทบกับจิตใจของผู้ดื่มโดยตรง โดยแอลกอฮอล์จะออกฤทธิ์กับระบบประสาทส่วนกลาง โดยพบว่ามีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเล็กน้อย จะทำให้ผู้ดื่มรู้สึกผ่อนคลาย ช่างพูด มีความสุข ตื่นเต้น แต่เมื่อปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเพิ่มขึ้นจะรู้สึกสับสน หงุดหงิด โกรธง่าย และความสามารถในการควบคุมตนเองลดลง ฤทธิ์ของการดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้เกิดอาการทางจิตในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ (กรมสุขภาพจิต, 2547)

3.6.1 โรคพิษสุราเฉียบพลัน (Acute intoxication) เป็นอาการเป็นพิษอย่างเฉียบพลันจากการดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในกลุ่มอาการทางสมองชนิดเฉียบพลัน ผู้ป่วยจะมีอาการเกิดขึ้นทันทีหลังจากดื่มแอลกอฮอล์ คือจะมีอาการหน้าแดง มึนงง ชักจั่นเร็ว ม่านตาขยาย เดินโซเซไม่ตรงทาง พูดมากเสียงดัง อารมณ์สนุกสนานรื่นเริงกว่าปกติ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ กระสับกระส่าย พูดไม่ชัด ไม่สามารถหยิบจับสิ่งของหรือเขียนหนังสือได้ เพราะกล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน

3.6.2 โรคแพ้พิษสุรา (Pathologic intoxication) อาการเป็นพิษเนื่องจากพยาธิสภาพจะเกิดขึ้นกับบุคคลบางคน แพ้แอลกอฮอล์ ผู้ป่วยจะมีอาการรุนแรงแม้จะดื่มแอลกอฮอล์เพียงเล็กน้อยอาการเกิดขึ้นได้ชัดเจนและเฉียบพลัน มีอาการก้าวร้าวรุนแรง งุนงงสับสน สูญเสียกาลเวลา สถานที่และบุคคล ประสาทหลอน หลงผิด อารมณ์โกรธแค้น วิดกกังวล ซึมเศร้าและอาจทำร้ายคนอื่นได้

3.6.3 โรคหวาดระแวงจากพิษสุรา (Alcoholic paranoid) เป็นอาการหวาดระแวงที่เกิดขึ้นในพวกที่ดื่มแอลกอฮอล์เรื้อรัง เกิดความคิดระแวงว่าจะมีคนอื่นมาทำร้าย มีอาการหลงผิดริษยา หรือมีเสียงบอกว่าจะมีคนมาทำร้ายตน ผู้ป่วยก็จะมีอาการหวาดกลัว หลบหนีตลอด หรือมีเสียงเรียกรบกวนทำให้ผู้ป่วยมีอาการกระสับกระส่าย กระวนกระวาย ไม่ยอมหลับนอนเป็นต้น

3.6.4 โรคจิตหลอนจากพิษสุรา (Alcoholic hallucinosis) ผู้ป่วยโรคพิษแอลกอฮอล์เรื้อรังบางรายจะมีอาการประสาทหลอนเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นโดยฉับพลัน หรือเกิดเรื้อรัง มักมีอาการทางหูที่เรียกว่า หูแว่ว อาการหูแว่วจะหายไปเมื่อเลิกดื่มแอลกอฮอล์และจะกลับไปเป็นอีกเมื่อดื่มแอลกอฮอล์อีก

3.6.5 โรคคั่งเพ้อ (Toxic psychosis of delirium tremens) เป็นภาวะโรคจิตชนิดเฉียบพลันที่มักเกิดขึ้นภายหลังการดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นระยะเวลาสั้น มักพบหลังจากหยุดดื่มเหล้าทันที แต่ไม่ทุกรายไป อาการ delirium นี้มีอาการวิตกกังวล กระสับกระส่าย เดินไปเดินมา และมีมือสั่น

3.6.6 โรคจิตคอร์ซาคอฟฟ์ (Korsakov's ostegisus) จิตแพทย์ชาวรัสเซียชื่อ Sergu Korsakoff ได้รายงานไว้ว่า ถ้าดูกริยาท่าทางภายนอกจะเห็นว่าผู้ป่วยมีอาการปกติ แต่ถ้าดูจะเห็นว่า จิตใจของเขาผิดปกติมาก คือ จะไม่รู้จักรั้วเวลา สถานที่และบุคคล

3.7 ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม ในปี 2552 พบจำนวนคดีอุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากการเมาเพิ่มขึ้นจากปี 2551 ถึง 990 คดี คือจาก 3,571 คดี เป็น 4,561 คดี หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 28 และในกลุ่มผู้มีความผิดปกติพฤติกรรมดื่มสุราทั้งหมด (Alcohol Use Disorders) พบโรคจิตเวชใด ๆ ร่วม (Comorbidity) ในปัจจุบันร้อยละ 7.1 โดยพบร่วมกับกลุ่มโรคความผิดปกติทางอารมณ์มากที่สุดร้อยละ 4.6 โดยผู้หญิงพบได้มากกว่าผู้ชายร้อยละ 8.2 และร้อยละ 4.1 ตามลำดับ รองลงมาเป็นความผิดปกติพฤติกรรมดื่มสุราร่วมกับกลุ่มโรควิตกกังวล ร้อยละ 2.8 ซึ่งผู้หญิงพบได้มากกว่าผู้ชายเช่นกันร้อยละ 7.6 และร้อยละ 2.3 ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่มีและไม่มีความผิดปกติพฤติกรรมดื่มสุราแล้วพบว่า ผู้ที่มีความผิดปกติพฤติกรรมดื่มสุรา มีโรคจิตร่วมสูงถึง 3.8 เท่า นอกจากนี้แล้วยังพบว่าผู้หญิงที่มีความผิดปกติพฤติกรรมดื่มสุรา มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายที่ควรเฝ้าระวัง (alarm risk) สูงกว่าผู้ชาย คิดเป็น 5.5 เท่าในผู้หญิงและ 2.9 เท่าในผู้ชายที่ไม่มีความผิดปกติพฤติกรรมดื่มสุรา และผู้มีความผิดปกติพฤติกรรมดื่มสุรา มีการใช้สารเสพติดแอมเฟตามีนร่วมมากที่สุดร้อยละ 3.1 คิดเป็น 9.5 เท่าของผู้ที่ไม่มี ความผิดปกติพฤติกรรมดื่มสุรา (บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2553)

3.8 ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ต่อเศรษฐกิจ ในแต่ละปีประเทศไทยจะมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนเฉลี่ยปีละ 12,000 คน หรือวันละ 33 คน และจะเพิ่มเป็น

2 เท่า ในช่วงเทศกาลสงกรานต์และปีใหม่ โดยพบว่า 1 ใน 3 ของผู้เสียชีวิตเป็นกำลังหลักของครอบครัว ร้อยละ 30 ของ ผู้บาดเจ็บมีอายุต่ำกว่า 20 ปี และในแต่ละปีจะมีผู้พิการรายใหม่กว่า 5,000 ราย (ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน, 2553) อีกทั้งยังพบว่าร้อยละ 80 ของอุบัติเหตุที่เกิดบนท้องถนนเป็นจักรยานยนต์ ทำให้มีผู้บาดเจ็บรุนแรงและเสียชีวิตถึง 8 พันคนต่อปี โดยแนวโน้มของอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในกลุ่มเยาวชนที่อายุน้อยกว่า 15 ปี เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่การสวมหมวกนิรภัยของผู้ที่ขับขี่ที่เข้ารับการรักษาเฉลี่ยร้อยละ 14 และเหลือเพียงร้อยละ 4.7 ในผู้ที่ซ้อนท้าย ในด้านความสูญเสียที่เกิดขึ้น จากรางานของกระทรวงคมนาคม ระบุว่าประเทศไทยมีมูลค่าความสูญเสียจากอุบัติเหตุบนท้องถนนอยู่ที่ 232,845 ล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 2.8 ของ ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศหรือจีดีพี (Gross Domestic Product: GDP) ของประเทศ ทั้งที่ค่าเฉลี่ยโดยทั่วไปไม่ควรเกินร้อยละ 1-2 ของ จีดีพีประเทศ ซึ่งสาเหตุหลักของอุบัติเหตุและการเสียชีวิตส่วนใหญ่ ยังเป็นพฤติกรรมการขับขี่ของผู้ขับขี่เอง ทั้งขับรถเร็ว เมาแล้วขับ และไม่สวมหมวกนิรภัย ขณะที่มาตรการบังคับใช้กฎหมายจราจรที่เข้มแข็งยังมีเฉพาะบางพื้นที่ รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากอุบัติเหตุการล่นรถสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นำเข้ามาจากประเทศในกลุ่มอาเซียนลดลงจากร้อยละ 60 เหลือ ร้อยละ 5 ในปี 2546 ส่งผลให้เกิดการนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากกลุ่มประเทศอาเซียนมากขึ้นทันทีจาก 99.25 ล้านบาท เป็น 787.39 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นเกือบ 7 เท่า ดังนั้นหากยังมีการนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปในรายการสินค้าเจรจาที่จะต้องลดภาษีศุลกากรกับคู่ค้าประเทศต่าง ๆ หรือภูมิภาคต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก ย่อมจะส่งผลให้การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยมากขึ้นตามไปด้วย (บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2553)

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมแล้วพบว่าพฤติกรรมเครื่องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกจากจะมีผลเสียต่อร่างกายและยังมีผลเสียต่อเศรษฐกิจ สังคมมากมาย แต่ก็ยังพบพฤติกรรมเครื่องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศ นับวันจะมีสถิติที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

ปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติและทั่วโลกแล้วว่า พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคและปัญหาสุขภาพของวัยรุ่นนับวันจะเพิ่มมากขึ้น พฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวที่สำคัญก็คือ พฤติกรรมการบริโภค ไม่ว่าจะเป็นการบริโภคอาหาร การสูบบุหรี่ และที่ขาดไม่ได้ก็คือ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของวัยรุ่นอย่างมาก ทั้งยังทำให้เกิดอันตรายทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เช่น พฤติกรรมเมาแล้วขับ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้อุปกรณ์ การยกพวกตีกัน ซึ่งมีสาเหตุมาจาก

การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสมแทบทั้งสิ้น (สุกรี สุวรรณจุฑะ, 2547 อ้างอิงใน สมพร สิทธิสงคราม, 2549)

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (alcohol drinking behavior) หมายถึง ปริมาณความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สาวิตรี อัจฉนากรชัย และสุวรรณา อรุณพงษ์ไพศาล, 2543 อ้างอิงใน สมพร สิทธิสงคราม, 2549) ดังนี้

2.1 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีความเสี่ยงน้อย (low risk drinking) หมายถึง การดื่มในลักษณะที่ไม่ทำให้เกิดปัญหาตามมา ทั้งต่อตัวผู้ดื่มเองและสังคมรอบข้าง โดยมีลักษณะการดื่ม ดังนี้ คือ การดื่มที่ไม่เกิน 2 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้หญิง ซึ่งเทียบเท่ากับ เบียร์ชนิดแรง 1.5 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 1 เบ็ก (1 เบ็ก มีปริมาตรเท่ากับ 50 มิลลิลิตร) หรือการดื่มไม่เกิน 4 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้ชาย ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 3 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 2 เบ็ก และมีวันที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยอย่างน้อย 2 วันต่อสัปดาห์ หรือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณไม่เกิน 21 ดื่มมาตรฐานต่อสัปดาห์ในผู้ชาย หรือ 14 ดื่มมาตรฐานต่อสัปดาห์ในผู้หญิงการดื่มในลักษณะนี้อาจเรียกว่า การดื่มอย่างปลอดภัย (safe-limit drinking)

2.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เสี่ยงต่ออันตรายสูง (hazardous drinking) หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณและลักษณะที่ทำให้ผู้ดื่มเพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ โดยองค์การอนามัยโลกได้จัดไว้ว่าเป็นความผิดปกติชนิดหนึ่ง การกำหนดปริมาณลักษณะของการดื่มแบบเสี่ยงจะใช้การกำหนดระดับปริมาณแอลกอฮอล์เฉลี่ยที่คนไม่ควรดื่มเกินต่อสัปดาห์หรือต่อครั้ง (threshold values) ซึ่งเป็นระดับที่สัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายของสุขภาพของผู้ดื่ม โดยลักษณะการดื่มแบบเสี่ยง คือ การดื่มมากกว่า 2 ดื่มมาตรฐาน แต่ไม่เกิน 4 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้หญิง ซึ่งเทียบได้กับ เบียร์ชนิดแรง 3 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 2 เบ็ก หรือการดื่มที่มากกว่า 4 ดื่มมาตรฐานแต่ไม่เกิน 4 มาตรฐานต่อวันในผู้ชาย ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 4.5 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 3 เบ็ก นอกจากนี้การดื่มแบบ “เม้าท์ราน้ำ” (Binge drinking) ก็ถือเป็นการดื่มแบบเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายด้วย

2.3 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นอันตราย (harmful drinking) หมายถึง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ ภาวะนี้กำหนดโดยองค์การอนามัยโลก และสามารถให้คำจำกัดความโดยอาศัยตาม

หลักเกณฑ์ของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (Diagnosis and Statistical Manual of Mental Disorder Forth Edition: DSM IV) ประกอบด้วย 1) มีหลักฐานชัดเจนว่าแอลกอฮอล์ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ 2) ลักษณะของอันตรายสามารถตรวจพบได้ 3) ต้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ติดต่อกันอย่างน้อย 1 เดือน หรือดื่มหลายครั้งในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และ 4) ต้องไม่เข้าหลักเกณฑ์การวินิจฉัยสำหรับภาวะติดสุรา (alcohol dependence) โดยลักษณะการดื่มแบบอันตราย คือ การดื่มมากกว่า 4 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้หญิง ซึ่งเทียบได้กับเบียร์ชนิดแรง 3 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 2 เบ็ก หรือการดื่มที่มากกว่า 4 ดื่มมาตรฐานแต่ไม่เกิน 4 มาตรฐานต่อวันในผู้ชาย ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 4.5 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 3 เบ็ก ขึ้นไป

เนื่องจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมากมายหลายชนิด และแต่ละชนิดจะมีปริมาณของแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนด “ดื่มมาตรฐาน” ขึ้นมา เพื่อให้ผู้ดื่มรู้ว่าตนเองได้ดื่มแอลกอฮอล์ไปและมากน้อยเพียงใด สำหรับ 1 ดื่มมาตรฐาน (1 drink) หมายถึง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ 10 กรัม ตัวอย่างเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นับเป็น 1 ดื่มมาตรฐาน ได้แก่ เบียร์ 1 แก้ว (285 มิลลิลิตร) มีแอลกอฮอล์อยู่ 5% ไวน์ 1 แก้วเล็ก (100 มิลลิลิตร) มีแอลกอฮอล์อยู่ 12% และเหล้า 1 แก้ว (30 มิลลิลิตร) มีแอลกอฮอล์อยู่ 40% ซึ่งระดับของแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณและความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิด (กรมสุขภาพจิต, 2547)

ในปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น สำหรับในประเทศไทยนั้น ประกิจ โพธิอาศน์ (2541) ที่ทำการศึกษาในเรื่อง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอายุ 15-9 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอาชีวศึกษา และนักเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 411 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 2.7 ดื่มนาน ๆ ครั้งคิดเป็นร้อยละ 46.7 และการศึกษาของกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาในนักศึกษาชายระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 614 ราย พบว่า นักศึกษาร้อยละ 66.8 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีระดับการดื่มค่อนข้างสูง และการศึกษาของสุจิตรา อินทะวงษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแบบแผนการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ซึ่งทำการศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,152 คน พบว่าวัยรุ่นมีแบบ

แผนการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่ำ ร้อยละ 64.60 มีแบบแผนการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายสูง ร้อยละ 18.40 และมีแบบแผนการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย ร้อยละ 17 อีกทั้งการศึกษาของสมพร ลิทธิสงคราม (2549) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ในสังคม และทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการศึกษาพบว่าการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ และความคาดหวังจากการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ ร้อยละ 48.2 จากกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ที่มีความเสี่ยงน้อยร้อยละ 30.5 มีพฤติกรรมการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ที่เสี่ยงต่ออันตรายสูงร้อยละ 20.0 และมีพฤติกรรมการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ที่เป็นอันตรายร้อยละ 49.4 อีกทั้งมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธ การตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 56.8 และระดับสูง ร้อยละ 43.1 กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังจากการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูงมากที่สุดร้อยละ 53.7 และอิทธิพลทางสังคมต่อการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์มีผลต่อกลุ่มตัวอย่าง คือ ได้รับการสนับสนุนการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์จากพ่อแม่ระดับปานกลางมากที่สุดร้อยละ 53.8 และกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับสูงร้อยละ 80.7 และสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลางมากที่สุดร้อยละ 75.6 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรพิมล บัวสมบุญ (2550) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยทำนายการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครผลการศึกษาพบว่าความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการตีมือแอลกอฮอล์ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว และการรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบกับการตีมือแอลกอฮอล์ ของนักเรียนอาชีวศึกษา ส่วนความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการตีมือแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตีมือแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการตีมือแอลกอฮอล์ ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการตีมือแอลกอฮอล์ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการตีมือแอลกอฮอล์ การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัวสามารถร่วมกันทำนายการตีมือแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 43.7 ส่วนการรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนไม่สามารถทำนายการตีมือแอลกอฮอล์ นอกจากนี้

จากข้อมูล เอกสารและงานวิจัยดังที่ได้กล่าวมา พบว่าการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ได้ขยายวงกว้างเข้าไปสู่กลุ่มวัยรุ่น ปัจจุบันปัญหาจากการตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่นก็ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากภาพข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์

ที่เกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งสาเหตุของปัญหาส่วนใหญ่เกิดมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ ฟิชบายน์ และเอชเซน (Fishbein and Ajzen, 1980) ให้ความสนใจต่อปัจจัยในบุคคลโดยเบื้องต้นศึกษา "ทัศนคติ" ว่ามีความสามารถในการอธิบายพฤติกรรมได้มากน้อยเพียงใด ก็พบว่า การนำทัศนคติมาใช้อธิบายพฤติกรรมมีปัญหา ฟิชบายน์ (Fishbien) ได้เสนอแนะว่าโดยปกติแล้วมนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลการตัดสินใจกระทำสิ่งใดของมนุษย์จะมีการพิจารณาเหตุผลและมีการใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเป็นระบบจึงอาจจะกล่าวได้ว่าการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคล (intention to perform a behavior) เป็นตัวกำหนดที่ใกล้ชิดของพฤติกรรมดังนั้นการทำนายพฤติกรรมที่ง่ายและได้ผลดีที่สุด คือการวัดความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ของบุคคล ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ

พฤติกรรมจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติและบรรทัดฐานของกลุ่มลัทธิซึ่งทัศนคติและบรรทัดฐานของกลุ่มลัทธิจะไปมีอิทธิพลต่อความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมและในที่สุดจะมีผลต่อพฤติกรรม เนื่องจากจุดมุ่งหมายของทฤษฎีนี้ต้องการที่จะทำนาย และเข้าใจพฤติกรรมของบุคคล การที่จะให้เป็นไปตามจุด มุ่งหมายดังกล่าวจะต้องทำเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุและวัดพฤติกรรมที่สนใจ เมื่อทราบอย่างแน่ชัดแล้วถามถึงการตัดสินใจต่อพฤติกรรมนั้นจากแนวคิดของทฤษฎีนี้ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของการตั้งใจความตั้งใจของบุคคลเป็นตัวกำหนดว่าจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เพื่อที่จะสามารถระบุตัวที่กำหนดให้เกิดความตั้งใจ จากทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล ความตั้งใจของคนที่จะกระทำสิ่งใดอยู่ที่ตัวกำหนดสำคัญ 2 ประการ คือธรรมชาติของบุคคลนั้น อิทธิพลของบุคคลนั้น และอิทธิพลของสังคมนั้น

ประการแรก ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรม หมายถึง การที่บุคคลประเมินผลการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นว่าเป็นบวกหรือลบปัจจัยนี้เรียกว่า "ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitudes toward the behavior) คือการที่บุคคลตัดสินใจว่าการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ดีหรือเลว เขาเห็นด้วยหรือต่อต้านการกระทำพฤติกรรมนั้น

ประการที่สอง เป็นความรู้สึกของบุคคลว่าอิทธิพลของสังคมเป็นตัวกำหนดให้บุคคลประกอบพฤติกรรมเช่นนั้นหรือไม่ปัจจัยนี้เรียกว่าบรรทัดฐานของกลุ่มอิทธิพลหรือบรรทัดฐาน

ของกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อความกดดันทางสังคมที่จะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลเหล่านั้นกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ความเชื่อจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติและบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง ทั้งสององค์ประกอบนี้จะมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรม และความตั้งใจนี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นผลส่วนใหญ่มาจากการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ดังนั้นอาจจะสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงความเชื่อควรจะทำให้มีขึ้นถ้าจะเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลหรือเปลี่ยนแปลงการรับรู้เกี่ยวกับบรรทัดฐาน (norms) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ความเชื่อเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการคาดคะเนพฤติกรรม

1. ตัวกำหนดความตั้งใจที่จะกระทำได้แก่

1.1 ทัศนคติของพฤติกรรม ความเชื่อเด่นชัดที่มีต่อพฤติกรรมนั้น (Salient behavior) เมื่อทราบความเชื่อเด่นชัดของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมจะสามารถทราบถึงทัศนคติต่อพฤติกรรมนั้น โดยวัดจากการประเมินผลลัพธ์ตามความเชื่อเด่นชัดว่าเป็นผลของการกระทำพฤติกรรมว่าจะเป็นไปได้ในทางบวกหรือลบกับการวัดความเชื่อกับผลของการกระทำพฤติกรรมว่ามีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อย

1.1.1 ความเชื่อเด่นชัดต่อการกระทำพฤติกรรมโดยทั่วไปบุคคลจะมีความเชื่อหลาย ๆ อย่างต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จัดได้ว่าเป็นความเชื่อเด่นชัดซึ่งจะเป็นตัวกำหนดที่ใกล้ชิดของทัศนคติของบุคคล จำเป็นจะต้องวัดให้สอดคล้องกับทัศนคติทั้งในด้านการกระทำเป้าหมาย สภาพการณ์และเวลาเช่นเดียวกับความสอดคล้องในการวัดทัศนคติกับความตั้งใจและการกระทำพฤติกรรม

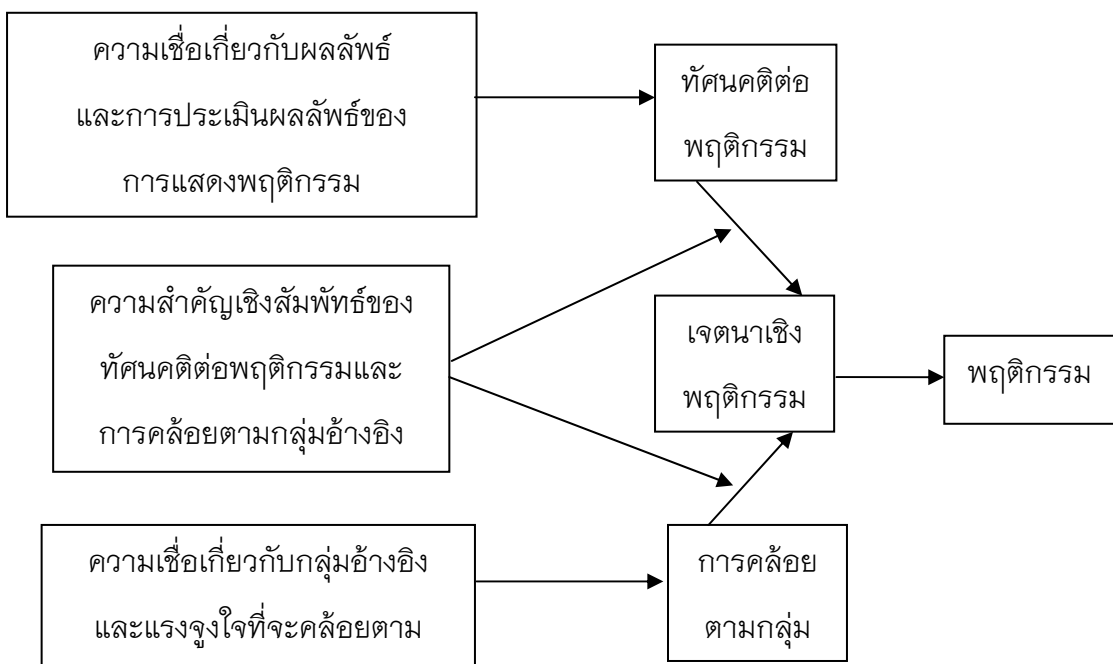
1.1.2 การประเมินผลลัพธ์ตามความเชื่อเด่นชัดเป็นการประเมินว่าผลของการกระทำพฤติกรรมตามความเชื่อเด่นชัดจะให้คุณค่าในทางบวกหรือทางลบมากน้อยเพียงไร

1.1.3 ความเชื่อต่อผลของการกระทำพฤติกรรมเป็นการประเมินความเป็นไปได้หรือโอกาสการเกิดผลของการกระทำพฤติกรรมตามความเชื่อเด่นชัดว่ามีมากน้อยเพียงใด

1.2 บรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงตัวกำหนดคือความเชื่อของบุคคลที่เชื่อว่าผู้อื่นที่มีความสำคัญหรือมีความหมายต่อตน คิดว่าตนควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ (normative beliefs) "ผู้อื่น" ในที่นี้เน้นเฉพาะคนรอบข้างที่อาจเป็นตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีความสำคัญต่อพฤติกรรมนั้นซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Salient referents) การวัดบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับพฤติกรรมทั้ง 4 ด้านคือการกระทำ เป้าหมาย สภาพการณ์ และเวลา ในการวัดนอกจากจะประเมินความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิงแล้ว ยังจำเป็นต้องประเมินแรงจูงใจทั่วไปของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง

เหล่านั้นด้วย ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 2 นี้ช่วยให้สามารถทำนายและทำความเข้าใจบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ทศนคติขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการแสดงพฤติกรรม บุคคลที่เชื่อว่าถ้าทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ แล้วจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ทางบวกแก่ตนเองมากที่สุดก็จะมีทัศนคติทางบวกต่อการทำพฤติกรรมนั้น ความเชื่อชนิดนี้เรียกว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการแสดงพฤติกรรม (Behavioral belief) ส่วนปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงก็ขึ้นอยู่กับความเชื่อเช่นกัน แต่เป็นความเชื่อที่ว่าบุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาจะมีความคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรม ความเชื่อชนิดนี้เรียกว่า ความเชื่อเกี่ยวกับบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อการกระทำของตน (Normative belief) บุคคลเมื่อเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงคิดว่าเขาควรจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นแล้ว บุคคลนั้นก็รับรู้ถึงแรงกดดันจากสังคมว่าจะให้ทำหรือไม่ทำเช่นนั้น ฟิชบายน์ และเอสเซน (Fishbein and Ajzen, 1980) ได้สรุปโครงสร้างการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคล ดังนี้

ภาพ 1 แสดงโครงสร้างปัจจัยทำนายความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม
ของบุคคล

ที่มา: Fishbein and Ajzen, 1980

จากโครงสร้างปัจจัยทำนายความตั้งใจสามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ได้ด้วยสมการถดถอย ดังนี้ (Fishbein and Ajzen, 1980)

$$B \sim I = ABW1 + (SN)W2 \quad \text{----- (1)}$$

โดยที่	B (Behavior)	หมายถึง พฤติกรรมของบุคคล
	I (Intention)	หมายถึง เจตนาเชิงพฤติกรรม
	AB (Attitude)	หมายถึง ทศนคติต่อพฤติกรรม
	SN (Subjective Norm)	หมายถึง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
	W1 และ W2	เป็น ค่าน้ำหนักพยากรณ์ Beta

จากสมการที่ 1 จะเห็นว่าปัจจัย 2 ตัวที่กำหนดความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมคือปัจจัยด้านทัศนคติ (Attitude factor) และปัจจัยทางด้านสังคม (Normative factor) จากสมการถดถอยดังกล่าวทำให้เราทราบค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation) และสามารถทราบว่าทัศนคติต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรม (I) ได้ ทัศนคติต่อพฤติกรรมจะขึ้นอยู่กับผลรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการแสดงพฤติกรรม (b) และการประเมินของบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์นั้น (e) ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังต่อไปนี้

$$AB = \sum biei \quad \text{----- (2)}$$

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมเป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนอื่นที่มีความสำคัญกับเขาคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรแสดงพฤติกรรมนั้น ตามทฤษฎีนี้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจึงขึ้นกับความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการกระทำของตน (Normative Belief: NB) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply: MC) ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$SN = \sum NBiMCi \quad \text{----- (3)}$$

ตัวกำหนดความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นได้แก่องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงซึ่งตัวแปรทั้งหมดเป็นตัวแปรภายในอย่างไรก็ตาม ฟิชบายน์ และเอสเซน (Fishbein and Ajzen) ก็ได้ได้ละเลยที่จะนำเอาปัจจัยที่เป็นตัวแปรอื่น ๆ มากล่าวถึงซึ่งเรียกว่า "ตัวแปรภายนอก" (External Variables) โดยอธิบายว่าจะไปมีอิทธิพลต่อความเชื่อทัศนคติและความตั้งใจจึงมีผลต่อพฤติกรรมในทางอ้อม

1.3 ปัจจัยต่าง ๆ ที่ถือว่าเป็นตัวแปรภายนอกในการกำหนดความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม

1.3.1 ตัวแปรด้านประชากร (Demographic variables) เช่น อายุ เพศ อาชีพ สถานภาพและบทบาททางสังคม ศาสนา การศึกษา เป็นต้น

1.3.2 ทัศนคติต่อเป้าหมาย (Attitudes toward targets) เช่น ทัศนคติต่อบุคคล

1.3.3 บุคลิกภาพหรือบุคลิกลักษณะ (Personality traits) เช่น ลักษณะบุคลิกที่ชอบเก็บตัวหรือแสดงตัว ลักษณะบุคลิกที่ต้องการประสบผลสำเร็จ หรือลักษณะบุคคลที่ชอบนำผู้อื่น

2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจกับพฤติกรรม

2.1 ช่วงระยะเวลาระหว่างการวัดความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมและการสังเกตพฤติกรรม ถ้าเว้นช่วงเวลานานขึ้นความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจที่จะทำและพฤติกรรมอาจถูกคาดหวังต่ำลง

2.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่อาจทำให้บุคคลเปลี่ยนความตั้งใจ

2.3 จำนวนหรือลำดับของพฤติกรรมที่มากขึ้นหรือผ่านหลายขั้นตอนความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมจะถูกคาดหวังลดลง

2.4 ความสามารถของบุคคลความตั้งใจของบุคคลเป็นเพียงการตัดสินใจจะกระทำพฤติกรรมถ้าบุคคลไม่มีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมแล้วพฤติกรรมก็ไม่สามารถเกิดขึ้น

2.5 ความจำถ้าลืมหรือจำไม่ได้พฤติกรรมก็ไม่เกิด

2.6 อุปนิสัยของบุคคลที่ทำจนเคยชินมีผลต่อความตั้งใจที่จะทำทำให้ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงได้

2.7 ข้อบกพร่องจากการวัดความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรม

3. ทศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์

ทศนคติเป็นตัวแปรหนึ่งที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง จนกว่าบุคคลจะแสดงออกถึงพฤติกรรม มีผู้นิยามและให้ความหมายแตกต่างกันไปตามที่มา องค์ประกอบ ศักยภาพ หรือความสัมพันธ์กับตัวแปรดังต่อไปนี้

ทศนคติเป็นแนวโน้มที่เกิดจากการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะความพึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Shiffman and Kanuk, 1994)

ทศนคติหมายถึง การเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อความรู้สึกทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งใดหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง นอกจากนั้นยังหมายถึงแนวโน้มของการกระทำที่แสดงต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่บุคคลเกี่ยวข้อง (Fishbien and Ajzen, 1975)

ทศนคติคือ สิ่งที่อยู่ในจิตใจของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลไปในทิศทางหนึ่ง ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงแต่สามารถเข้าใจได้ โดยดูจากพฤติกรรมของบุคคลว่าตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างไร ก็สามารถทราบทศนคติได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538)

องค์ประกอบของทศนคติ เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงไปยังแง่มุมอื่น ๆ อีก 2 ด้าน คือ เชื่อมโยงไปยังนิยามของทศนคติและเชื่อมโยงไปยังประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ (วันเพ็ญ วัฒนาวผล, 2537)

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของทศนคติไว้ดังนี้

3.1.1 ทศนคติมีองค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อที่หมายของทศนคติ โดยนักจิตวิทยาากลุ่มนี้ถือเอานิยามองค์ประกอบทางอารมณ์ความรู้สึกเป็นนิยามทศนคติด้วย

3.1.2 ทศนคติมีสององค์ประกอบ คือ ด้านปัญญาและด้านอารมณ์ความรู้สึกสำหรับองค์ประกอบด้านปัญญา หมายถึง กลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมีต่อที่หมายของทศนคติจะเป็นตัวส่งเสริมหรือขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมต่าง ๆ ของบุคคล ส่วนองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีเมื่อถูกกระตุ้นโดยที่หมายของทศนคติ

3.1.3 ทศนคติมีสามองค์ประกอบ (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2542) ได้แก่

1) องค์ประกอบด้านปัญญาหรือการรู้การคิด (Cognitive component) มีส่วนย่อย ประกอบด้วยความเชื่อ ความรู้ ความคิดและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อที่หมายของทศนคติได้แก่ ความคิดความเชื่อที่คนเรามีต่อสิ่งเร้าในทางที่ดีหรือไม่ดี บวกหรือลบ บุคคลส่วนใหญ่มักจะมีความรู้เชิงประเมินค่าสิ่งของต่าง ๆ เพียงเล็กน้อย และอาจเป็นการไม่ถูกต้องด้วยทำให้เกิดอคติหรือทศนคติต่อสิ่งนั้น ๆ ไม่ตรงกับความเป็นจริง เป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือส่วนรวมได้

2) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก (Affective component) เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้า เมื่อเราเกิดความรู้สึก การคิด ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว จะทำให้เกิดความรู้สึกในทางที่ดี ไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ และเปลี่ยนแปลงค่อนข้างยาก ส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านปัญญาเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ด้วย ปกติแล้วถ้าสิ่งใดมีประโยชน์โดยตรงต่อบุคคล บุคคลนั้นย่อมรู้สึกพอใจมาก แต่ถ้าเป็นประโยชน์ต่อคนอื่นที่ตนไม่รู้จักหรือเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองไม่มากนัก บุคคลจะรู้สึกพอใจในสิ่งนั้นเพียงเล็กน้อย การที่บุคคลจะรู้สึกพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมากทั้ง ๆ ที่สิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อตนเองน้อยหรือไม่ มีเลย แต่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง โดยผ่านองค์ประกอบนี้

3) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มในการกระทำ (Action tendency component) เป็นความพร้อมหรือความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน ตอบสนองสิ่งนั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมนี้เป็นอย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมได้อย่างเฉพาะเจาะจง ขึ้นอยู่กับจิตลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลและสภาพการณ์ บุคคลจะกระทำพฤติกรรมตามทัศนคติของตนก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง ส่วนใหญ่บุคคลที่ขาดความเป็นตัวของตัวเองต้องพึ่งการควบคุมจากภายนอก จะกระทำไปตามการชักจูงหรือบังคับจากผู้อื่นมากกว่าจะกระทำตามทัศนคติของตนต่อสิ่งนั้น

เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ ฟิชบายน์ และเฮสเซน โดยการนิยามความหมายของทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน ซึ่งได้ใช้แนวคิดตามเจ้าของทฤษฎีคือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทางบวกหรือลบก็ได้ หากบุคคลมีทัศนคติในทางบวกพฤติกรรมที่แสดงออกก็มีแนวโน้มที่จะตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีทัศนคติไปในทิศทางลบแล้วพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็มีแนวโน้มว่าจะไม่ดื่มแอลกอฮอล์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญญา บุรีเรือง (2530) ได้สร้างแบบวัดเจตคติตามแนว ทฤษฎีของฟิชบายน์ และเฮสเซน (Fishbein and Ajzen) เพื่อทำนายพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนประถมศึกษา โดยศึกษาการบริโภค 4 เรื่องคือ การซื้อขาย การโฆษณา การอนุรักษ์พลังงาน และกฎหมาย

คุ่มครองผู้บริโภค โดยใช้พฤติกรรมการซื้อปากกาถูกสีชนิดกุด การดูป้ายโฆษณาบริษัทในโทรทัศน์ การปิดไฟฟ้าเมื่อเลิกใช้และการรับประทานนมที่มีรสหวานเป็นตัวแทนของพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าแบบวัดทัศนคติต่อการโฆษณาและแบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์พลังงานมีความเที่ยงตรงในการทำนายพฤติกรรมที่ระดับ .01 สำหรับแบบวัดทัศนคติต่อการซื้อขายมีความเที่ยงตรงในการทำนายพฤติกรรมที่ระดับ .05 ส่วนแบบวัดทัศนคติต่อกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคนั้น ค่าความเที่ยงตรงในการทำนายพฤติกรรมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2530) ได้สร้างแบบวัดทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อแผนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 7 คน แผนการเรียนคือ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ-สังคม คหกรรม เกษตรกรรม และพาณิชยกรรม โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชบายน์ และไอเซน (Fishbein and Ajzen) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา จำนวน 709 คน พบว่าแบบวัดทุกฉบับมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามทฤษฎี และความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แทนความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบวัดแต่ละฉบับเป็น .92 .82 .76 .78 .55 .60 และ .84 ตามลำดับและมีความเชื่อมั่นเป็น .79 .77 .88 .69 .68 และ .67 ตามลำดับ

สุรชาติ นันทนรินทร์ (2537) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่สร้างตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ พิชบายน์ และไอเซน (Fishbein and Ajzen) ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามส่วนต่าง ๆ อยู่ระหว่าง .76-.91 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2536 ผลจากการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีเจตคติทางลบต่อการสูบบุหรี่ และมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการสูบบุหรี่ต่ำ สาเหตุจูงใจที่ทำให้นักศึกษาสูบบุหรี่ 3 อันดับแรกคือ อยากลอง สูบตามเพื่อน และสูบแล้วสบายใจคลายเครียด 2) เจตคติการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลรวมทั้งหมดของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบและการประเมินผลกระทบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลรวมทั้งหมดของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) เจตคติต่อการสูบบุหรี่กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ในการสูบบุหรี่ สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ร้อยละ 38 และพบว่าเจตคติต่อการสูบบุหรี่มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมมากกว่าคัล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการสูบบุหรี่ และเจตนาเชิงพฤติกรรมในการสูบบุหรี่กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) ความเชื่อที่มีผลของการสูบบุหรี่ การประเมินผลกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคัล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ของนักศึกษาในกลุ่มที่สูบบุหรี่และนักศึกษาในกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ ความเชื่อส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อการสูบบุหรี่ของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันในทุกข้อความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุปราณี ต้นชวลิต (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV ของทหารเกณฑ์” โดยกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นมีจำนวน 408 คนประกอบด้วย ทหารเกณฑ์ผลัดที่ 1/2535 ผลัดที่ 2/2535 และผลัดที่ 1/2536 จากค่ายประจักษ์ศิลปาคม ค่ายหนองสำโรงและค่ายรามสูร จังหวัดอุดรธานี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชบายน์ และไอเซน (Fishbein and Ajzen) ซึ่งได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน และหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบวัดทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.91 จากการวิจัยพบว่า 1) ทศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV ของทหารเกณฑ์ ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 2) การยอมตามกลุ่มบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV ของทหารเกณฑ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) ทศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV และการยอมตามบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV ของทหารเกณฑ์ได้โดยสามารถอธิบาย ความแปรปรวนความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV ได้ร้อยละ 11.76

ดวงดาว พันธิตพงษ์ (2541) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชบายน์ และไอเซน (Fishbein and Ajzen) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดพฤติกรรมการทำวิจัยจำนวน 8 แบบวัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2540 จำนวน 241 คนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของแต่ละคณะ สถาบัน สำนัก พบว่า 1) เจตคติต่อพฤติกรรมการทำ

วิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสัมพันธ์กับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยกับการประเมินผลการทำวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำวิจัยมีความสัมพันธ์กับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) เจตคติต่อพฤติกรรมการทำวิจัยกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมการทำวิจัยได้ร้อยละ 6 และเจตคติต่อพฤติกรรมการทำวิจัยมีค่าน้ำหนักมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 4) เจตนาเชิงพฤติกรรมการทำวิจัยทำนายพฤติกรรมการทำวิจัยได้ร้อยละ 9

ประกิจ โพธิอาศน์ (2541) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ ร้อยละ 2.7 ดื่มนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 46.7 และปัจจัยนำ ได้แก่ เพศ อายุ ทัศนคติ ค่านิยม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยอื่น ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งซื้อขาย ความสัมพันธ์ในครอบครัวมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยเสริมได้แก่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท และการรับอิทธิพลจากสื่อโฆษณา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ดีที่สุด คือ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท และการรับอิทธิพลจากสื่อโฆษณา

สุทธนิภา ศรีไธย์ (2544) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และความต้องการการออกนอกระบบราชการของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 404 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ประมวลข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS/PC+ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) อาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการ ของมหาวิทยาลัยของรัฐไม่แตกต่างกัน 2) อาจารย์ที่มีเพศและอายุแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน 3) อาจารย์ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งทางการบริหารและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการออกนอกระบบราชการของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน 4) อาจารย์ที่มีเพศและอายุแตกต่างกัน

มีความต้องการการออกนอกระบบราชการแตกต่างกัน 5) อาจารย์มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและอาจารย์มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค มีการเปิดรับข่าวสารความรู้ ทักษะคิด และความต้องการ การออกนอกระบบราชการไม่แตกต่างกัน 6) การเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ และความต้องการการออกนอกระบบราชการ แต่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการออกนอกระบบราชการ ของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ 7) ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการออกนอกระบบราชการ แต่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการออกนอกระบบราชการ ของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ 8) ทักษะคิดมีความสัมพันธ์กับความต้องการการออกนอกระบบราชการ ของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ 9) ทัศนคติเป็นตัวแปรที่อธิบายความต้องการ การออกนอกระบบราชการของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐได้มากที่สุด

นวนพล พลอยเลื่อมแสง (2548) ได้ศึกษาปัจจัยพยากรณ์เจตนาเชิงพฤติกรรมในการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของบุคลากรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐและการประเมินค่าผลของการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในเรื่องของการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะคิดต่อการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะคิดต่อการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ สามารถร่วมกันพยากรณ์เจตนาเชิงพฤติกรรมในการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐได้ร้อยละ 74.3 และพบว่าทัศนคติต่อการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีอำนาจในการพยากรณ์เจตนาเชิงพฤติกรรมในการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐได้มากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ (ค่า $R=.862$ $P<.01$ $W1=.619$ $W2=.287$)

เสาวณีย์ ทวีวานิชย์ (2548) ได้ทำการศึกษาถึง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของข้าราชการทหาร จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สภาพสมรสคู่จะดื่มในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ส่วนใหญ่จะดื่มกับเพื่อนและรุ่นพี่รุ่นน้องโดยจะดื่มในช่วงเย็น ปัจจัยนำพบว่ามีความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เหตุจูงใจดื่มเพื่อเข้าสังคม ร้อยละ 65.0 มีทัศนคติและค่านิยมในการดื่มในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยเอื้อ ความสัมพันธ์ในครอบครัว แหล่งซื้อขาย อยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยเสริมพบว่า เพื่อนสนิท ผู้บังคับบัญชา สื่อโฆษณา มีผลต่อการดื่มในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ณัฐกานต์ ฉายศิริ และคณะ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยพยากรณ์ความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสังคม ด้านระดับการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปี ด้านบทบาทในห้องเรียนพบว่าส่วนใหญ่เป็นสมาชิกในห้องเรียน และได้รับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 575.45 บาท ด้านการพักอาศัยนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา และด้านการสูบบุหรี่ของบิดานั้นพบว่าบิดาไม่สูบบุหรี่มีจำนวนมากที่สุด ส่วนการสูบบุหรี่ของบุคคลที่นักเรียนพักอาศัยด้วยนั้นส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ ด้านการสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิทส่วนใหญ่พบว่าไม่สูบบุหรี่ ทางด้านการชื่นชอบดารา นักร้องที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนนั้นส่วนใหญ่ไม่ชื่นชอบ และทางด้านการกระทำของนักเรียนนั้นส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มไม่เคยสูบบุหรี่ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการสูบบุหรี่ในภาพรวม พบว่านักเรียนมีความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการสูบบุหรี่อยู่ในระดับเป็นไปไม่ได้ ด้านการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการสูบบุหรี่ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับต่ำ ด้านทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ พบว่าอยู่ในระดับต่ำ ด้านแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงพบว่าอยู่ในระดับสูง ด้านความเชื่อเกี่ยวกับทัศนของกลุ่มอ้างอิงต่อการสูบบุหรี่ของตน พบว่าอยู่ในระดับสูง และด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการสูบบุหรี่ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับต่ำความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่ พบว่านักเรียนมีตั้งใจที่จะสูบบุหรี่อยู่ในระดับต่ำ สมการวิเคราะห์ความถดถอยของปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยากับความตั้งใจในการสูบบุหรี่ พบว่ามีจำนวน 4 ปัจจัยที่ทำนายความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการสูบบุหรี่ ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนของกลุ่มอ้างอิงต่อการสูบบุหรี่ของตน ความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการสูบบุหรี่ และการกระทำของนักเรียนในการสูบบุหรี่

พรพิมล บัวสมบุญ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยทำนายการตีเครื่องตีแมลงกอสฮอลล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครผลการศึกษพบว่าความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการตีแมลงกอสฮอลล์ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการตีเครื่องตีแมลงกอสฮอลล์ การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว และการรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบกับการตีแมลงกอสฮอลล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.33$ $-.56$ $-.28$ และ $-.25$) ตามลำดับ ส่วนความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการตีแมลงกอสฮอลล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตีแมลงกอสฮอลล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .38$) ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการตีแมลงกอสฮอลล์ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการตีแมลงกอสฮอลล์ การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัวสามารถร่วมกันทำนายการตีแมลงกอสฮอลล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 43.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนไม่สามารถทำนายการตีแมลงกอสฮอลล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิริรัฐ สุกันธา และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุตั้งแต่น้อยกว่า 18 ปี ถึง 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 93.3 มีสาเหตุเพื่อเข้าสังคมและเริ่มดื่มครั้งแรกในช่วงเทศกาลหรืองานประเพณี ด้านผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า ร้อยละ 45.5 เคยประสบอุบัติเหตุหลังการบริโภค ร้อยละ 35.3 เคยถูกทำร้ายร่างกาย และร้อยละ 63.7 เห็นว่าการบริโภคเป็นการสิ้นเปลืองเงินทอง ร้อยละ 48.7 เห็นว่าการบริโภคช่วยให้คลายความเครียดได้ แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะตระหนักถึงผลเสียและโทษของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ร้อยละ 80.0 ไม่คิดที่จะลดปริมาณการบริโภคลง

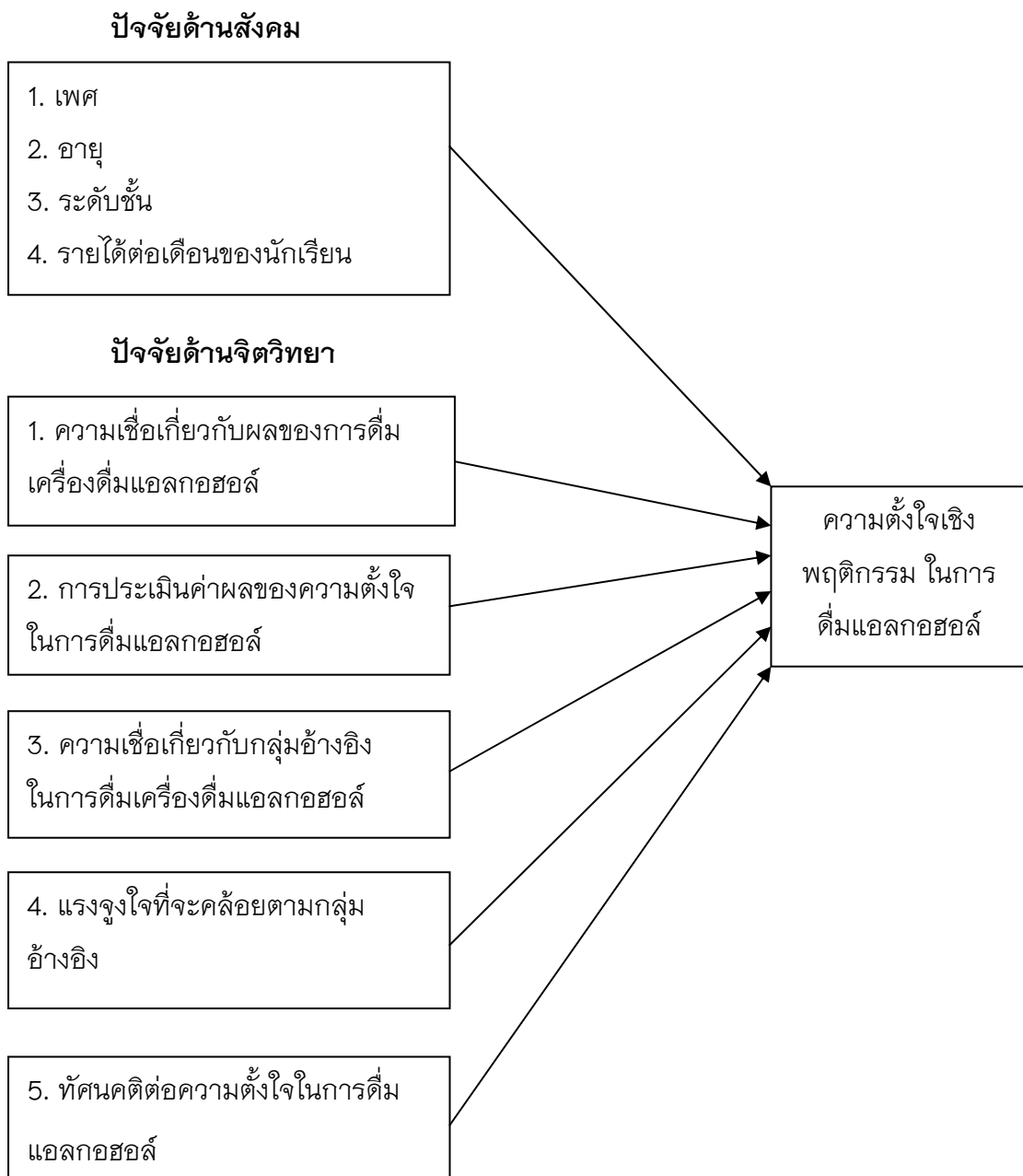
สุวรรณณี แสงอาทิตย์ (2550) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และสารเสพติดในวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และสารเสพติดในระดับต่ำ โดยวัยรุ่นสุขภาพปกติมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่าวัยรุ่นเจ็บป่วยเรื้อรัง 66.89 และ 55.45 จากคะแนนเต็ม 150 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และสารเสพติดในวัยรุ่นสุขภาพปกติได้แก่ เพศ สัมพันธภาพในครอบครัวและพฤติกรรมเสี่ยงด้านการคบเพื่อน ในวันรุ่นเจ็บป่วยเรื้อรังได้แก่ เพศ ระยะเวลาการเจ็บป่วย การรับรู้บทบาทผู้ป่วย สัมพันธภาพในครอบครัวและพฤติกรรมเสี่ยงด้านการคบเพื่อน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยง

ด้านการคบเพื่อนในวัยรุ่นสุขภาพปกติได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัวและในวัยรุ่นเจ็บป่วยเรื้อรังได้แก่เพศ ระยะเวลาการเจ็บป่วย การรับรู้บทบาทผู้ป่วยและสัมพันธภาพในครอบครัว พฤติกรรมเสี่ยงด้านการคบเพื่อนสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และเสพสารเสพติดในวัยรุ่นสุขภาพปกติและวัยรุ่นเจ็บป่วยเรื้อรัง โดยทำนายได้ร้อยละ 39.40 ในวัยรุ่นสุขภาพปกติและทำนายได้ร้อยละ 41.60 ในวัยรุ่นเจ็บป่วย

กรอบแนวคิด

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ ฟิชบายน์ และเอชเซน (Fishbein and Ajzen, 1980) ซึ่งระบุได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากความเชื่อ ทศนคติและความตั้งใจ การที่จะตัดสินใจในการกระทำใดใดขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการทำพฤติกรรมนั้น และความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมเป็นผลมาจากทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมนั้นและบรรทัดฐานเชิงอัตวิสัย มาประยุกต์ใช้ในการอธิบายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

**ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาประยุกต์จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
(Theory of Reasoned Action)**

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 213 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 63 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 75 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 75 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวงอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2554 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบ่งขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดของ Taro Yamane ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งมีวิธีการดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
แทนค่า

$$n = \frac{.215}{1 + 215 \times (0.05 \times 0.05)}$$

$$= 139.83$$

เพื่อความเหมาะสมผู้ศึกษาจึงใช้ขนาดตัวอย่าง 140 คน

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง คือแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้ชั้นเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้นของประชากร จากนั้น ผู้ศึกษาได้คำนวณขนาดตัวอย่างในแต่ละชั้นเรียนโดยใช้สูตร

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นเรียน} = \frac{\text{จำนวนนักเรียนในชั้นนั้น} \times \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}}$$

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นเรียนแล้ว ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นเรียนให้ครบถ้วนตามขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ในแต่ละชั้น ได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษา	จำนวนประชากร	ขนาดตัวอย่าง
1/1	31	20
1/2	31	20
2/1	39	25
2/2	38	25
3/1	38	25
3/2	38	25
รวม	215	140

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการศึกษา ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชบายด์และเอจเซน (Fishbein and Ajzen, 1980) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 7 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับชั้นปี และรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือน

ส่วนที่ 2 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นข้อคำถามลักษณะมาตรวัดระดับ (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบวัดการประเมินค่าผลของความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นข้อคำถามลักษณะมาตรวัดระดับ (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 15

ส่วนที่ 4 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นข้อคำถามลักษณะมาตรวัดระดับ (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 5

ส่วนที่ 5 แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นข้อคำถามลักษณะมาตรวัดระดับ (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 5

ส่วนที่ 6 แบบวัดทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นการวัดทัศนคติทางตรง เป็นข้อคำถามลักษณะมาตรวัดระดับ (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 7 แบบวัดความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ เป็นข้อคำถามลักษณะมาตรวัดระดับ (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 5 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้คะแนน ซึ่งมีความหมายดังนี้ คือ

หากเห็นด้วยในข้อความนั้นแล้วและส่งผลให้นักเรียนมีความตั้งใจจะไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นข้อคำถามเชิงบวก

สำหรับข้อคำถามเชิงบวกมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

สูงมาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
สูง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ต่ำ	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน

ต่ำมาก กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

หากเห็นด้วยในข้อความนั้นแล้วและส่งผลให้นักเรียนมีความตั้งใจจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นข้อคำถามเชิงลบ

สำหรับข้อคำถามเชิงลบมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

สูงมาก กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

สูง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ปานกลาง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ต่ำ กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ต่ำมาก กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ออกเป็นช่วงดังนี้ (ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2548)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ สูงมาก

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ สูง

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ต่ำมาก

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วย

1. นายวจนะ เขมะวิชานูรัตน์ นายแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

2. นางพรทิพย์ ธรรมวงศ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (APN) โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

3. นางอัญชลี คำรงค์ไชย พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

4. นางวิศรา ใจคำปัน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนในเขตอำเภอสันกำแพง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาช (Cronbach alpha coefficient) ด้วยการโปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้ค่าความเที่ยงดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของแบบสอบถาม

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์แอลฟา
1. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์	0.76
2. การประเมินค่าผลของความตั้งใจการดื่มแอลกอฮอล์	0.83
3. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.88
4. แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.80
5. ทศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.93
6. ความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการดื่มแอลกอฮอล์	0.95
รวม	0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษากำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขออนุญาตทำวิจัยในมนุษย์ จากมหาวิทยาลัยนเรศวร

ขั้นตอนที่ 2 ออกหนังสือจากคณะแพทย์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 ส่งหนังสือไปยังโรงเรียนที่ทำการสำรวจ

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล เก็บแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะทำการบรรณาธิการข้อมูล สร้างคู่มือ
ลงรหัส ลงรหัสข้อมูลตามคู่มือที่สร้างขึ้น แล้วดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้
สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพรรณนาข้อมูล ใช้ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย
ในการพรรณนาข้อมูล

2. สถิติทดสอบ ใช้สหสัมพันธ์ความถดถอย (Multiple Regression) เพื่อค้นหาปัจจัย
ทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในเรื่อง การศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวงอำเภอสะเมิงจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากนักเรียนจำนวน 140 คน ซึ่งกำลังเรียนอยู่โรงเรียนในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จากนั้นผู้ศึกษาได้แบ่งผลการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. ปัจจัยทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. ปัจจัยทางจิตวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
3. ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
4. สมการวิเคราะห์ความถดถอยของปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยากับความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแต่ละส่วนมีดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวงอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาศักยภาพทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ประชากรตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 140 คน โดยมีข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

ตาราง 3 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของนักเรียนจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
1. เพศ			
ชาย	62	44.30	
1.2 หญิง	78	55.70	
รวม	140	100.00	
2. อายุ			
12 ปี	2	1.40	
13 ปี	30	21.40	
14 ปี	58	41.40	
15 ปี	42	30.00	
16 ปี	6	4.30	
17 ปี	2	1.40	
รวม	140	100.00	14.19
3. ระดับชั้นปี			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	40	28.60	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	50	35.70	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	50	35.70	
รวม	140	100.00	
4. รายได้ที่ได้รับต่อเดือน			
น้อยกว่า 1,000 บาท	85	60.70	
1,001 – 1,500 บาท	40	28.60	
1,501 – 2,000 บาท	13	9.30	
มากกว่า 2,000 บาท	2	1.40	
รวม	140	100.00	967.00

จากตาราง 3 ผลของการวิเคราะห์ตารางข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน และสิ่งแวดล้อม นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.7 ด้านอายุพบว่ากลุ่มที่มีมากที่สุดมีอายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.4 กลุ่มที่มีน้อยสุดคือ 12 และ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.4 อายุเฉลี่ยของนักเรียน

คือ 14.19 ปี ด้านระดับการศึกษาพบว่ามียุทธศาสตร์มากที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ร้อยละ 35.7 ระดับชั้นที่น้อยที่สุดคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 28.6 ในด้านรายได้ที่ได้รับต่อเดือน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 60.7 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนได้รับ 967.00 บาท

ปัจจัยทางจิตวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวงอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชบายน์ และเอชเซน (Fishbein and Ajzen) มาเป็นหัวข้อในการหาปัจจัยที่นำมาทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน โดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จะทำให้รู้สึกหงุดหงิด ฉุนเฉียวง่ายเสียการควบคุมด้านอารมณ์	3.35	1.41	ปานกลาง
2. จะทำให้ข้าพเจ้าป่วยเป็นโรคมะเร็ง	3.46	1.46	ปานกลาง
3. จะทำให้ข้าพเจ้าสมองทึบ ความคิดความอ่านช้า เรียนไม่รู้เรื่อง	3.44	1.34	ปานกลาง
4. จะทำให้ข้าพเจ้าต้องสิ้นเปลืองเงินทอง	4.16	1.28	สูง
5. จะทำให้ข้าพเจ้าป่วยเป็นโรคหลอดเลือดและโรคหัวใจ	3.55	1.41	สูง
6. จะทำให้ข้าพเจ้าลดความวิตกกังวลได้	3.19	1.30	ปานกลาง
7. จะทำให้สุขภาพร่างกายทรุดโทรม	3.95	1.41	สูง
8. จะทำให้ข้าพเจ้าเป็นที่รังเกียจของสังคม	3.41	1.29	ปานกลาง
9. จะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกผ่อนคลาย	3.04	1.34	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10. จะทำให้ข้าพเจ้าดูเท่และเข้าสังคมได้ง่าย	3.55	1.20	สูง
11. จะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกซึมเศร้า	3.16	1.27	ปานกลาง
12. จะทำให้คิดก่อนพูดและคิดก่อนทำ	3.57	1.31	สูง
13. จะทำให้ข้าพเจ้าใช้ความรุนแรงมากขึ้น	3.65	1.37	สูง
14. จะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอารมณ์ดี มีความสุขสดชื่น	3.29	1.30	ปานกลาง
15. จะทำให้ข้าพเจ้ากลัวที่จะแสดงออกและมีภาวะการเป็นผู้นำ	3.24	1.27	ปานกลาง
รวม	3.46	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมพบว่านักเรียนมีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงเงินทอง การป่วยเป็นโรคหลอดเลือดและโรคหัวใจ การทำให้สุขภาพร่างกายทรุดโทรม ความเท่ และเข้าสังคมได้ง่าย การคิดก่อนพูดและคิดก่อนทำ รวมทั้งการใช้ความรุนแรงมากขึ้น อยู่ในระดับสูง และความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์ที่มีค่าสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ จะทำให้ข้าพเจ้าต้องเปลี่ยนแปลงเงินทอง จะทำให้สุขภาพร่างกายทรุดโทรม และจะทำให้ข้าพเจ้าใช้ความรุนแรงมากขึ้นโดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 3.95 และ 3.65 ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์ที่มีค่าต่ำสุดคือจะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกผ่อนคลายโดยมีค่าเฉลี่ย 3.04

2. การประเมินค่าผลของความตั้งใจการดื่มแอลกอฮอล์

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการประเมินค่าผลของความตั้งใจการดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความรู้สึกหงุดหงิด ฉุนเฉียวง่าย เสียการควบคุมด้านอารมณ์เป็นสิ่งที่ดี	4.15	1.09	สูง
2. การป่วยเป็นโรคมะเร็งเป็นสิ่งที่ดี	4.64	0.89	สูงมาก
3. การทำให้สมองทึบ ความคิดความอ่านช้า และเรียนไม่รู้เรื่องเป็นสิ่งที่ดี	4.29	0.99	สูง
4. การเปลี่ยนแปลงเงินทองเป็นสิ่งที่ดี	4.26	1.07	สูง
5. การป่วยเป็นโรคหลอดเลือดและโรคหัวใจเป็นสิ่งที่ดี	4.44	0.95	สูง
6. ความวิตกกังวลเป็นสิ่งที่ดี	4.02	1.07	สูง
7. สุขภาพร่างกายทรุดโทรมเป็นสิ่งที่ดี	4.26	1.11	สูง
8. การเป็นที่รังเกียจของสังคมเป็นสิ่งที่ดี	4.22	1.08	สูง
9. ความรู้สึกผ่อนคลายเป็นสิ่งที่ดี	2.46	1.33	ปานกลาง
10. ความเท่เป็นสิ่งที่ดี	3.12	1.26	ปานกลาง
11. ความรู้สึกซึ่มเศร้าเป็นสิ่งที่ดี	3.96	1.04	สูง
12. การคิดก่อนพูดและคิดก่อนทำเป็นสิ่งที่ดี	1.91	1.35	ต่ำ
13. การใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ดี	4.35	1.00	สูง
14. การที่อารมณ์ดี มีความสุข สดชื่นเป็นสิ่งที่ดี	1.76	1.16	ต่ำ
15. ความกล้าที่จะแสดงออกและการเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่ดี	2.11	1.25	ต่ำ
รวม	3.59	0.61	สูง

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมพบว่านักเรียนมีการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับ สูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในเรื่องเรื่องการป่วยเป็นโรคมะเร็งเป็นสิ่งที่ดี อยู่ในระดับสูงมาก และส่วนการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์เรื่อง ความรู้สึกผ่อนคลายเป็นสิ่งที่ดีและความเท่เป็นสิ่งที่ดี อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์เรื่อง การคิดก่อนพูดและการคิดการทำเป็นสิ่งที่ดี การที่อารมณ์ดีมีความสุข

สดชื่นเป็นสิ่งที่ดี รวมทั้งความกล้าที่จะแสดงออกและการเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่ดี อยู่ในระดับต่ำ และการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ สูง ซึ่งการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีค่าสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ การป่วยเป็นโรคเมรั้งเป็นสิ่งที่ดี การป่วยเป็นโรคหลอดเลือดและโรคหัวใจเป็นสิ่งที่ดีการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.64 4.44 และ 4.35) ส่วนการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีค่าต่ำสุดคือการที่อารมณ์ดี มีความสุข สดชื่นเป็นสิ่งที่ดีโดยมีค่าเฉลี่ย 1.76

3. การวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เพื่อนสนิทของข้าพเจ้าคิดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ	4.40	0.94	สูง
2. สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าคิดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ	4.53	0.87	สูงมาก
3. เพื่อนร่วมห้องของข้าพเจ้าคิดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ	4.25	1.04	สูง
4.ญาติพี่น้องของข้าพเจ้าคิดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ	4.44	0.94	สูง
5. ผู้ที่ข้าพเจ้าเคารพนับถือคิดว่าการดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ	4.45	1.04	สูง
รวม	3.59	0.61	สูง

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมพบว่านักเรียนมีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับ สูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเรื่องสมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าคิดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ อยู่ในระดับสูงมาก และความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ สูง ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีค่าสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าคิด

ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ ผู้ที่ข้าพเจ้าเคารพนับถือคิดว่าการดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ ญาติพี่น้องของข้าพเจ้าคิดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.53 4.44 และ 4.45 ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีค่าต่ำสุดคือเพื่อนร่วมห้องของข้าพเจ้าคิดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.25

4. การวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่เพื่อนสนิทของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ	2.85	1.00	ปานกลาง
2. โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ	3.48	1.18	ปานกลาง
3. โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่เพื่อนร่วมห้องของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ	2.94	1.02	สูง
4. โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่ญาติพี่น้องของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ	3.36	1.01	ปานกลาง
5. โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่ผู้ที่ข้าพเจ้านับถือประสงค์จะให้ทำ	3.64	1.20	ปานกลาง
รวม	3.25	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในภาพรวมพบว่านักเรียนมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในเรื่องโดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่เพื่อนร่วมห้องของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ อยู่ในระดับสูง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ที่มีค่าสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่ผู้ที่ข้าพเจ้านับถือประสงค์จะให้ทำ โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่ญาติพี่น้องของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ โดยมีค่าเฉลี่ย

3.64 3.48 และ 3.36 ส่วนแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ที่มีค่าต่ำสุดคือโดยทั่วไป ข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่เพื่อนสนิทของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำโดยมีค่าเฉลี่ย 2.85

5. การวัดทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการวัดทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีประโยชน์	4.42	0.94	สูง
2. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้สุขภาพแข็งแรง	4.36	0.90	สูง
3. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าเหมาะสม	4.34	0.96	สูง
4. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้รู้สึกดี	4.40	0.89	สูง
5. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีความสุข	3.99	1.25	สูง
6. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้อารมณ์ดี	3.86	1.34	สูง
7. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้สบายใจ	3.80	1.33	สูง
8. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีความเจริญ	4.46	0.82	สูง
9. การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้ร่าเริง	3.81	1.30	สูง
รวม	4.16	0.81	สูง

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมพบว่านักเรียนมีทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับ สูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ สูง ซึ่งทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีค่าสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีความเจริญ การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีประโยชน์ การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้รู้สึกดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.46 4.42 และ 4.40 ส่วนทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีค่าต่ำสุดคือการดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้สบายใจโดยมีค่าเฉลี่ย 3.80

ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบล
สันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการวัดความตั้งใจเชิง
พฤติกรรมในการดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อไปทานอาหารนอกบ้าน	4.21	0.97	สูง
2. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อมีบุคคลอื่นชักชวนให้ดื่ม	4.08	1.05	สูง
3. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อแฟนหรือคนสนิทขอให้ดื่ม	4.05	1.15	สูง
4. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อเห็นเพื่อนกำลังดื่ม	4.32	0.96	สูง
5. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่ในสถานบันเทิง เช่น ผับ หรือบาร์	3.88	1.24	สูง
6. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนสนิท	3.91	1.12	สูง
7. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกโกรธ	4.05	1.17	สูง
8. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกหงุดหงิด	3.96	1.223	สูง
9. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกวิตกกังวล	4.08	1.138	สูง
10. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกอารมณ์เสีย	4.04	1.150	สูง
11. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกแย่	4.06	1.149	สูง
12. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกกระสับกระส่าย	4.23	0.999	สูง
13. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกเศร้า	4.06	1.155	สูง
14. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อกำลังดูโทรทัศน์	4.56	0.833	สูงมาก
15. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรับประทานอาหารกลางวัน	4.69	0.656	สูงมาก
16. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์หลังจากเลิกเรียน	4.67	0.640	สูงมาก
17. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เวลาฟังเพลง/อ่านหนังสือ	4.66	0.632	สูงมาก
18. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่คนเดียวตามลำพัง	4.49	0.901	สูง
19. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อเล่นกีฬาเสร็จ	4.67	0.662	สูงมาก
20. ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์ทันทีเมื่อกลับถึงบ้าน	4.62	0.734	สูงมาก
รวม	4.26	0.718	สูง

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับ ต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ในเรื่องฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อกำลังดูโทรทัศน์ ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรับประทานอาหารกลางวัน ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์หลังจากเลิกเรียน ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เวลาฟังเพลง/อ่านหนังสือ ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อเล่นกีฬาเสร็จ รวมทั้งฉันจะดื่มแอลกอฮอล์ทันทีเมื่อกลับถึงบ้าน อยู่ในระดับต่ำมาก และความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ใหญ่อยู่ในระดับ ต่ำ ซึ่งความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีค่าสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่ในสถานบันเทิง เช่น ผับหรือบาร์ ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อสนิท ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกหงุดหงิด มีค่าเฉลี่ย 2.12 2.09 และ 2.04 ส่วนความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีค่าต่ำสุดคือฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรับประทานอาหารกลางวัน โดยมีค่าเฉลี่ย 1.31

สมการวิเคราะห์ความถดถอยของปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยากับความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ผู้ศึกษาได้ใช้สมการวิเคราะห์ความถดถอย คือสูตร $Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_i$ เพื่อหาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่สามารถนำมาทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยปัจจัยที่นำเข้ามาทดสอบประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้น ค่าใช้จ่ายทั่วไป ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การประเมินค่าผลของความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับผลการใช้สมการวิเคราะห์ความถดถอย ได้ผลดังนี้

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

Model	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate
1. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.48	0.23	0.22	0.63
2. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์	0.58	0.34	0.33	0.58

จากตาราง 10 จะเห็นว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (R) เท่ากับ 0.48 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) เท่ากับ 0.23 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถอธิบายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ 23% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (R) เท่ากับ 0.58 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) เท่ากับ 0.34 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถอธิบายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ 34% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเพิ่มปัจจัยความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เข้าไปในสมการทำให้ความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพิ่มขึ้น 33% ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัย	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1. Constant	4.55	0.33		13.62	0.001
2. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-0.38	0.06	0.43	-6.17	0.001
3.ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์	-0.27	0.05	0.34	-4.96	0.001

จากตาราง 11 จะเห็นว่าปัจจัยทางจิตวิทยาที่สามารถนำมาพยากรณ์ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.43 และ 0.34 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ค่าใช้จ่ายทั่วไป และความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ การประเมินค่าผลของความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ไม่มีผลต่อการทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์

เมื่อได้ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์มาเขียนสมการความถดถอย ได้ดังนี้

$$\text{ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์} = a + b_1 (\text{ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์}) + b_2 (\text{ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์})$$

แทนค่าในสมการ

$$\text{ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์} = 4.55 + -0.38 (\text{ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์}) + -0.27 (\text{ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์})$$

ซึ่งหมายถึงความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนของพฤติกรรมเปลี่ยนไป -0.38 คะแนน และทัศนคติต่อความตั้งใจในการตีแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น 1 คะแนนจะทำให้คะแนนของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น -0.27 คะแนน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยในเรื่อง การศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการตีพิมพ์เอกสารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยจนครบตามขั้นตอนของการวิจัยจึงขอสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งหัวข้อการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 7 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับ อายุ เพศ รายได้ต่อเดือนของนักเรียน และระดับชั้น

ส่วนที่ 2 การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการตีพิมพ์เอกสารตีพิมพ์เอกสาร

ส่วนที่ 3 การประเมินค่าผลของความตั้งใจในการตีพิมพ์เอกสาร

ส่วนที่ 4 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการตีพิมพ์เอกสาร

ส่วนที่ 5 ด้านแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ส่วนที่ 6 ทศนคติต่อความตั้งใจในการตีพิมพ์เอกสาร

ส่วนที่ 7 ความตั้งใจในการตีพิมพ์เอกสาร ซึ่งผู้ศึกษาได้นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชบายด์และเฮสเซน (Fishbein and Ajzen) มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับการตอบกลับครบทั้ง 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปแล้วใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ความถดถอย ในการทดสอบปัจจัยทำนายความตั้งใจในการตีพิมพ์เอกสารของนักเรียน (Linear regression) และนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางดังแสดงไว้ในบทที่ 4 ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสังคม ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มที่มากที่สุดกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ระดับชั้นที่น้อยที่สุดคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านเพศ พบว่านักเรียน

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ด้านอายุพบว่ากลุ่มที่มีมากที่สุดมีอายุ 14 ปี กลุ่มที่มีน้อยสุด คือ 12 และ 17 ปี อายุเฉลี่ยของนักเรียนคือ 14.19 ปี ด้านค่าใช้จ่ายทั่วไป พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,000 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนได้รับ 967 บาท

2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้ผลดังนี้

2.1 ด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่านักเรียนมีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในเรื่องการสิ้นเปลืองเงินทอง การป่วยเป็นโรคหลอดเลือดและโรคหัวใจ การทำให้สุขภาพร่างกายทรุดโทรม ความเท่และเข้าสังคมได้ง่าย การคิดก่อนพูดและคิดก่อนทำ รวมทั้งการใช้ความรุนแรงมากขึ้น อยู่ในระดับสูง และความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ถ้านักเรียนมีความเชื่อว่าถ้าการดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลดี หรือส่งผลเสีย ก็จะกระทำหรือไม่กระทำการดื่มแอลกอฮอล์

2.2 ด้านการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับสูง สามารถอธิบายได้ว่านักเรียนมีการประเมินว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากการดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นสิ่งไม่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่การประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับสูง ส่วนการประเมินค่าผลของการดื่มเรื่องการป่วยเป็นโรคมะเร็ง อยู่ในระดับสูงมาก และส่วนการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์เรื่อง ความรู้สึกผ่อนคลายและความเท่ อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์เรื่อง การคิดก่อนพูดและการคิดก่อนทำ การที่อารมณ์ดีมีความสุข สดชื่น ความกล้าที่จะแสดงออกและการเป็นผู้นำ อยู่ในระดับต่ำ สามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนมีการประเมินค่าผลของการดื่มแอลกอฮอล์ว่า การคิดก่อนพูดและคิดก่อนทำ การมีอารมณ์ดี มีความสุขสดชื่นอีกทั้งการกล้าที่จะแสดงออกเป็นผลดีของการดื่มแอลกอฮอล์

2.3 ด้านความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่านักเรียนมีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับ สูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับสูง มีเพียงความเชื่อเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัว อยู่ในระดับสูงมาก ทศนคติหรือความคิดของกลุ่มอ้างอิงมีผลกับความเชื่อของนักเรียน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ทศนคติหรือความคิดของกลุ่มอ้างอิงมีผลกับความเชื่อของนักเรียนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมาชิกในครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจในการดื่มแอลกอฮอล์

2.4 ด้านแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในเรื่องโดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่เพื่อนร่วมห้องของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ อยู่ในระดับสูง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อกลุ่มอ้างอิงต้องการให้นักเรียนทำอะไร นักเรียนจะทำตามบ่อยครั้ง โดยเฉพาะเพื่อนร่วมห้องของนักเรียน

2.5 ด้านทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่านักเรียนมีทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับ สูง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนมีทัศนคติไม่ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่านักเรียนมีตั้งใจที่จะดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับ ต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่ ดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง ในส่วนความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์เมื่อกำลังดูโทรทัศน์ เมื่อรับประทานอาหารกลางวัน เมื่อหลังเลิกเรียน เมื่อเวลาฟังเพลง/อ่านหนังสือ เมื่อเล่นกีฬา เสร็จ และทันทีเมื่อกลับถึงบ้าน อยู่ในระดับ ต่ำมาก ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ไม่ว่าจะอนาคตนักเรียนจะอยู่ในสถานการณ์ใด นักเรียนก็จะไม่ดื่มแอลกอฮอล์ และเมื่อนักเรียนกำลังดูโทรทัศน์ รับประทานอาหารกลางวัน หลังเลิกเรียน เวลาฟังเพลง อ่านหนังสือ หลังจากเล่นกีฬา หรือ แม้แต่เวลาที่กลับถึงบ้าน นักเรียนจะไม่ดื่มแอลกอฮอล์เลย

4. สมการวิเคราะห์ความถดถอยของปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยากับความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ พบว่ามีจำนวน 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ ระดับชั้น เพศ อายุ ค่าใช้จ่ายทั่วไป ความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ การประเมินค่าผลของความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ไม่มีผลต่อการทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์

เมื่อได้ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์มาเขียนสมการความถดถอย ได้ดังนี้

$$\text{ความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์} = 4.55 + -0.38 (\text{ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์}) + -0.27 (\text{ทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์})$$

ซึ่งหมายถึงความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการตีเครื่องตีแมลงกอสอลล์ที่เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนของพฤติกรรมเปลี่ยนไป -0.38 คะแนน และทัศนคติต่อความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์ที่เพิ่มขึ้น 1 คะแนนจะทำให้คะแนนของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น -0.27 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จนได้ผลการศึกษาที่สามารถหาปัจจัยที่นำมาทำนายความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย

1. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการตีเครื่องตีแมลงกอสอลล์ ผลของการศึกษาพบว่าความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการตีเครื่องตีแมลงกอสอลล์ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรวัดณ์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2547); นวพล พลอยล้อมแสง (2548) และณัฐกานต์ ฉายศิริและคณะ (2550) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ความรู้สึกของบุคคลว่าอิทธิพลของสังคมเป็นตัวกำหนดให้บุคคลประกอบพฤติกรรมเช่นนั้น (Fishbein and Ajzen, 1980)

2. ทัศนคติต่อความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์ ผลของการศึกษาพบว่าทัศนคติต่อความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ตามแนวคิดของ Fishbein and Ajzen (1975) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของคนเราจะแสดงออกมาในลักษณะหนึ่งประกอบด้วยทัศนคติ และปัจจัยอื่น ซึ่งถ้าบุคคลนั้นมีทัศนคติในทางที่ดี และมีความรู้สึกในทางบวก ก็จะส่งผลให้เขามีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามที่ตนเองมีทัศนคติต่อสิ่งนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงดาว พันธิตพงษ์ (2541) และสุทธิภา ศรีไธย์ (2544)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้แม้จะพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์ในระดับต่ำ แต่กลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งมักจะถูกชักจูงไปในที่ผิดได้ง่าย ดังนั้นทางโรงเรียนควรที่จะค้นหาวิธีการที่จะทำให้นักเรียนลดความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์ให้มากที่สุด หรือทำให้หมดสิ้นไป

จากผลการวิจัย พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการตีเครื่องตีแมลงกอสอลล์สามารถที่จะทำนายความตั้งใจในการตีแมลงกอสอลล์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ได้มากที่สุด ดังนั้นจึงควรหาวิธีการสื่อสารให้กลุ่มอ้างอิงได้รับรู้ และมีส่วนร่วมในการลดความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเฉพาะในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ทำให้ได้ผลวิจัยที่อ้างอิงในวงแคบ การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้น อาจเป็นระดับอำเภอ จังหวัด ระดับภาค หรือระดับประเทศ และมีการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่อ้างอิงได้มากขึ้น

การศึกษาครั้งเป็นศึกษาเชิงปริมาณ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม อาจได้ข้อมูลไม่ลึกซึ้งพอที่จะพหุผลมาถึงพฤติกรรมที่แท้จริงของนักเรียนได้ การศึกษาครั้งต่อไปควรใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ลึกซึ้งขึ้น

จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรที่พัฒนารูปแบบ หรือกระบวนการที่สอดคล้องกับผลการวิจัย เพื่อลดความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2547). **สุขภาพจิตกับยาเสพติด ปี 2546: การประชุมวิชาการนานาชาติ ครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล. (2542). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ส.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- จิรวัดณ์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์. (2547). **ทัศนคติ ความเชื่อและพฤติกรรม: การวัด การพยากรณ์ และการเปลี่ยนแปลง** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2530). **การสร้างแบบวัดทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อแผนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ทฤษฎีของพิชโบน์-ไอเซน**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณัฐกานต์ ฉายศิริ และคณะ. (2550). **การศึกษาปัจจัยพยากรณ์ความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ดวงดาว พันธิตพงษ์. (2541). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). **ตำราขั้นสูงทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- เทพินทร์ พิชรานุกฤษ. (2541). **พฤติกรรมกรบริโภคสุรา: ทบทวนองค์ความรู้ สถานการณ์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้โครงการสืบสานวัฒนธรรมไทยสู่สุขภาพที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบสุขภาพ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วี.พริ้น.

- นวพล พลอยล้อมแสง. (2548). **ปัจจัยพยากรณ์เจตนาเชิงพฤติกรรมในการยอมรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของบุคคลากรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.** วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ. (2549). **รายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ. 2549.** กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ. (2553). **รายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ประกิจ โพธิอาศน์. (2541). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ วท.ม, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- ปัญญา บุรีเรือง. (2530). **การสร้างแบบวัดเจตคติตามทฤษฎีของพีชโบว์-ไอเซนเพื่อทำนายพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนประถมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พรพิมล บัวสมบุญ. (2550). **ปัจจัยทำนายการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง พย.ม.,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. (ม.ป.ป.). **พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493.** สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2554, จาก http://www.surathai.net/images/1203840101/Sura_2493.pdf
- พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551. (ม.ป.ป.). **พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551.** สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2554, จาก http://udn.onab.go.th/attachments/138_prb-al2551.pdf
- วันเพ็ญ วัฒนาพล. (2537). **การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่สร้างแบบเทอร์สโตนและแบบลิเคอร์ที่มีจำนวนมาตราและการเลือกคำตอบจำนวนข้อสอบต่างกัน.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2542). **ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม.** สกลนคร: ราชภัฏสกลนคร.

- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา). (5 กันยายน 2554). **ร่วมสรรค์สร้างวิชาการ เพื่อจัดการปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่**. โรงแรมเจริญธานีปรีณเซสซอนแก่น อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน 2553. (ม.ป.ป.). **ตะลึงสถิติช่วงเทศกาลอุบัติเหตุถนนเพิ่ม2เท่าจยย.คร่าชีวิตมละคน**. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2554, จาก <http://www.thainhf.org/?module=news&page2=detail&id=866>
- สมพร สิทธิสงคราม. (2549). **ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์ พย.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2553). **กทม.มุดสถานศึกษาปลอดเหล้า 6 แห่ง**. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2554, จาก http://www.thaihealth.or.th/partner/partner_stor/17642
- สุทธนิภา ศรีไสย์. (2544). **การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และความต้องการออกนอกระบบราชการของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. (2541). **ยาเสพติดให้โทษ** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุจิตรา อินทะวงษ์. (2548). **ความคาดหวังจากการดื่มแอลกอฮอล์และแบบแผนการดื่มแอลกอฮอล์**. วิทยานิพนธ์ พย.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุวรรณี แสงอาทิตย์. (2550). **ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ ดื่มสุราและเสพสารเสพติดในวัยรุ่น**. การค้นคว้าแบบอิสระ พย.ม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุปราณี ดันชวลิต. (2538). **ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV ของทหารเกณฑ์**. วิทยานิพนธ์ วท.ม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุรชาติ นันทนรินทร์. (2537). **ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สิริรัฐ สุกันธา และคณะ. (2550). **การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่**. งานวิจัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- เสาวนีย์ ทวีวานิชย์. (2548). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของข้าราชการทหารใน เขตจังหวัดนครราชสีมา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง สม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สรายุทธ์ บุญชัยพานิชวัฒนา และนันทนา ขาวละออ. (2549). แอลกอฮอล์ผลกระทบต่อสุขภาพ. **วารสารคลินิก**, 22, 21-28.
- อำนวย พิรุณสาร. (2537). **การดื่มและการใช้คุณค่าของเหล้าของเยาวชนใน กรุงเทพมหานครศึกษาเฉพาะกรณีผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง**. วิทยานิพนธ์ สม.ม, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- Ajzen, I. and Fishbein, M. (1980). **Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Fishbein, M. and Ajzen, I. (1975). **Beief Attitude, Intention and Behavior: An Introdtion to Theory and Research**. Reading, Massachusette: Addison-Wesley Publishing.
- Schiffmann and Kanuk (1994). **Consumer behavior** (5th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

นายแพทย์วจนะ เขมะวิชานุรัตน์

นายแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลสวนปรุง
จังหวัดเชียงใหม่

นางพรทิพย์ ธรรมวงศ์

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (APN) โรงพยาบาลสวนปรุง
จังหวัดเชียงใหม่

นางอัญชลี ดำรงไชย

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลสวนปรุง
จังหวัดเชียงใหม่

นางวรริตรา ใจคำปัน

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลสวนปรุง
จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 7 หน้า ประกอบด้วยแบบสอบถาม 8 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบวัดการประเมินค่าผลของความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ 15 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 5 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 5 ข้อ

ส่วนที่ 6 แบบวัดทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มแอลกอฮอล์ 9 ข้อ

ส่วนที่ 7 แบบวัดความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 20 ข้อ

กรุณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงของท่าน ซึ่งข้อมูลทั้งหมดจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับที่มสุขภาพและบุคคลากรที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นต่อไป โดยผู้ศึกษาจะถือเป็นความลับและนำข้อมูลไปใช้เพื่อการศึกษาในครั้งนี้อย่างแน่นอน จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี

นางสาวณัฐ ใจคำปัน

นิสิตปริญญาโทหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถามเลขที่.....

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล**คำชี้แจง** กรุณากรอกข้อความ หรือทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ( )ชาย ( )หญิง
2. ปัจจุบันท่านอายุ.....ปี
3. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น
( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1
( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2
( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3
4. รายได้ที่รับในแต่ละเดือน (ไม่รวมค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์ในการเรียน ค่าหอพัก)
.....บาท/เดือน

ส่วนที่ 2 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยให้เลือกเพียงคำตอบเดียว และโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	จะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิด อุ่นเฉียวง่าย เสียการควบคุมด้านอารมณ์					
2	จะทำให้ข้าพเจ้าป่วยเป็นโรคมะเร็ง					
3	จะทำให้ข้าพเจ้าสมองทึบ ความคิดความอ่าน ช้า เรียนไม่รู้เรื่อง					
4	จะทำให้ข้าพเจ้าต้องสิ้นเปลืองเงินทอง					
5	จะทำให้ข้าพเจ้าป่วยเป็นโรคหลอดเลือดและ โรคหัวใจ					
6	จะทำให้ข้าพเจ้าลดความวิตกกังวลได้					
7	จะทำให้สุขภาพร่างกายของข้าพเจ้าทรุด โทรม					
8	จะทำให้ข้าพเจ้าเป็นที่รังเกียจของสังคม					
9	จะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกผ่อนคลาย					
10	จะทำให้ข้าพเจ้าดูเท่และเข้าสังคมได้ง่าย					
11	จะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกซึมเศร้า					
12	จะทำให้ข้าพเจ้าคิดก่อนพูดและคิดก่อนทำ					
13	จะทำให้ข้าพเจ้าใช้ความรุนแรงมากขึ้น					
14	จะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอารมณ์ดี มีความสุขสดชื่น					
15	จะทำให้ข้าพเจ้ากล้าที่จะแสดงออกและมี ภาวะการเป็นผู้นำ					

ส่วนที่ 3 แบบวัดการประเมินค่าผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยให้เลือกเพียงคำตอบเดียว และโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	ความรู้สึกหงุดหงิด ฉุนเฉียวง่ายเสียการควบคุมด้านอารมณ์เป็นสิ่งที่ดี					
2	การป่วยเป็นโรคมะเร็งเป็นสิ่งที่ดี					
3	การที่สมองทึบ ความคิดความอ่านช้า และเรียนไม่รู้เรื่องเป็นสิ่งที่ดี					
4	การสิ้นเปลืองเงินทองเป็นสิ่งที่ดี					
5	การป่วยเป็นโรคหลอดเลือดและโรคหัวใจเป็นสิ่งที่ดี					
6	ความวิตกกังวลเป็นสิ่งที่ดี					
7	สุขภาพร่างกายทรุดโทรมเป็นสิ่งที่ดี					
8	การเป็นที่รังเกียจของสังคมเป็นสิ่งที่ดี					
9	ความรู้สึกอ่อนกลายเป็นสิ่งที่ดี					
10	ความเท่เป็นสิ่งที่ดี					
11	ความรู้สึกซึมเศร้าเป็นสิ่งที่ดี					
12	การคิดก่อนพูดและคิดก่อนทำเป็นสิ่งที่ดี					
13	การใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ดี					
14	การที่อารมณ์ดี มีความสุข สดชื่นเป็นสิ่งที่ดี					
15	ความกล้าที่จะแสดงออกและภาวะการเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่ดี					

ส่วนที่ 4 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยให้เลือกเพียงคำตอบเดียว และโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	เพื่อนสนิทของข้าพเจ้าคิดว่าการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ					
2	สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าคิดว่าการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ					
3	เพื่อนร่วมห้องของข้าพเจ้าคิดว่าการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ					
4	ญาติพี่น้องของข้าพเจ้าคิดว่าการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ					
5	ผู้ที่ข้าพเจ้าเคารพนับถือคิดว่าการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรทำ					

ส่วนที่ 5 แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยให้เลือกเพียงคำตอบเดียว และโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่เพื่อนสนิทของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ					
2	โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ					
3	โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่เพื่อนร่วมห้องของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ					
4	โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่ญาติพี่น้องของข้าพเจ้าประสงค์จะให้ทำ					
5	โดยทั่วไปข้าพเจ้าต้องการทำตามในสิ่งที่ผู้ที่ข้าพเจ้าเคารพนับถือประสงค์จะให้ทำ					

ส่วนที่ 6 แบบวัดทัศนคติต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยให้เลือกเพียงคำตอบเดียว และโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีประโยชน์					
2	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้ สุขภาพแข็งแรง					
3	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีเหมาะสม					
4	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้รู้สึกดี					
5	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีความสุข					
6	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้ อารมณ์ดี					
7	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้สบาย ใจ					
8	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่ามีความ เจริญ					
9	การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าทำให้รำเริง					

ส่วนที่ 7 แบบวัดความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยให้เลือกเพียงคำตอบเดียว และโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อไปทานอาหารนอกบ้าน					
2	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์ได้เมื่อมีบุคคลอื่นชักชวนให้ดื่ม					
3	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อแฟนหรือคนสนิทขอให้ดื่ม					
4	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อเห็นเพื่อนกำลังดื่ม					
5	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่ในสถานบันเทิง เช่น ผับ หรือบาร์					
6	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนสนิท					
7	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกโกรธ					
8	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกหงุดหงิด					
9	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกวิตกกังวล					
10	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกอารมณ์เสีย					
11	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกแค้น					
12	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกระส่ำระสาย					
13	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรู้สึกเศร้า					
14	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อกำลังดูโทรทัศน์					
15	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อรับประทานอาหารกลางวัน					
16	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์หลังจากเลิกเรียน					
17	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เวลาฟังเพลง/อ่านหนังสือ					
18	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่คนเดียวตามลำพัง					
19	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์เมื่อเล่นกีฬาเสร็จ					
20	ฉันจะดื่มแอลกอฮอล์ทันทีเมื่อกลับถึงบ้าน					